

**Spojená verze novely zákona o daních z příjmů
v rámci tzv. novely zákonů v souvislosti s rozvojem
finančního trhu (sněmovní tisk č 474) s vyznačením
změn v důsledku přijetí:**

- A. **pozměňovacího návrhu obsaženého v usnesení
garančního rozpočtového výboru č. 268
z 34. schůze konané dne 20. září 2023 (tisk
474/1)**
- B. **pozměňovacího návrhu poslance Munzara a
dalších k návrhu novely ve znění
pozměňovacích návrhů přijatých rozpočtovým
výborem (SD 3451)**
- C. **pozměňovacího návrhu poslance Munzara a
dalších k návrhu novely ve znění
pozměňovacích návrhů přijatých rozpočtovým
výborem (SD 3452)**
- D. **pozměňovací návrhu poslance Havránka
k návrhu novely ve znění pozměňovacích
návrhů přijatých rozpočtovým výborem (SD
3377)**

*Text doplněný kurzívou nebo přeškrtnutý není součástí
původních návrhů. Jedná se o doplnění textu
Ministerstvem financí za účelem sesouladění finální
verze novely, doplnění odůvodnění z
přijatých pozměňovacích návrhů, opravy odkazů v
původním odůvodnění, doplnění vysvětlení v závorkách
či upřesnění odůvodnění.*

*Uvedení barevné šipky (→) v rámci měněného
ustanovení značí změnu v podobě zrušení části
ustanovení pozměňovacím návrhem oproti původnímu
vládnímu návrhu.*

ZÁKON

ze dne 2023,

**kterým se mění některé zákony v souvislosti s
rozvojem finančního trhu a s podporou zajištění na
stáří**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o daních z příjmů

Čl. I

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění
zákona č. 35/1993 Sb., zákona č. 96/1993 Sb., zákona č.
157/1993 Sb., zákona č. 196/1993 Sb., zákona č.
323/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 85/1994
Sb., zákona č. 114/1994 Sb., zákona č. 259/1994 Sb.,
zákona č. 32/1995 Sb., zákona č. 87/1995 Sb., zákona č.
118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb., zákona č.
248/1995 Sb., zákona č. 316/1996 Sb., zákona
č. 18/1997 Sb., zákona č. 151/1997 Sb., zákona č.

209/1997 Sb., zákona č. 210/1997 Sb., zákona č.
227/1997 Sb., zákona č. 111/1998 Sb., zákona č.
149/1998 Sb., zákona č. 168/1998 Sb., zákona
č. 333/1998 Sb., zákona č. 63/1999 Sb., zákona č.
129/1999 Sb., zákona č. 144/1999 Sb., zákona č.
170/1999 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., nálezu Ústavního
soudu, vyhlášeného pod č. 3/2000 Sb., zákona č.
17/2000 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 72/2000
Sb., zákona č. 100/2000 Sb., zákona č. 103/2000 Sb.,
zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona
č. 241/2000 Sb., zákona č. 340/2000 Sb., zákona
č. 492/2000 Sb., zákona č. 117/2001 Sb., zákona č.
120/2001 Sb., zákona č. 239/2001 Sb., zákona č.
453/2001 Sb., zákona č. 483/2001 Sb., zákona č.
50/2002 Sb., zákona č. 128/2002 Sb., zákona
č. 198/2002 Sb., zákona č. 210/2002 Sb., zákona č.
260/2002 Sb., zákona č. 308/2002 Sb., zákona č.
575/2002 Sb., zákona č. 162/2003 Sb., zákona
č. 362/2003 Sb., zákona č. 438/2003 Sb., zákona
č. 19/2004 Sb., zákona č. 47/2004 Sb., zákona č. 49/2004
Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 280/2004 Sb.,
zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 360/2004 Sb., zákona
č. 436/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č.
628/2004 Sb., zákona č. 669/2004 Sb., zákona č.
676/2004 Sb., zákona č. 179/2005 Sb., zákona č.
217/2005 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona
č. 357/2005 Sb., zákona č. 441/2005 Sb., zákona
č. 530/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona
č. 552/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č.
57/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č.
112/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č.
189/2006 Sb., zákona č. 203/2006 Sb., zákona č.
223/2006 Sb., zákona č. 245/2006 Sb., zákona č.
264/2006 Sb., zákona č. 29/2007 Sb., zákona č. 67/2007
Sb., zákona č. 159/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb.,
zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 362/2007 Sb., zákona
č. 126/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č.
482/2008 Sb., zákona č. 2/2009 Sb., zákona č. 87/2009
Sb., zákona č. 216/2009 Sb., zákona č. 221/2009 Sb.,
zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona
č. 289/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb., zákona č.
304/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č.
362/2009 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona
č. 346/2010 Sb., zákona č. 348/2010 Sb., zákona
č. 73/2011 Sb., nálezu Ústavního soudy, vyhlášeného
pod č. 119/2011 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č.
329/2011 Sb., zákona č. 353/2011 Sb., zákona č.
355/2011 Sb., zákona č. 370/2011 Sb., zákona č.
375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona
č. 428/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona
č. 466/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č.
192/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č.
401/2012 Sb., zákona č. 403/2012 Sb., zákona č.
428/2012 Sb., zákona č. 500/2012 Sb., zákona č.
503/2012 Sb., zákona č. 44/2013 Sb., zákona č. 80/2013
Sb., zákona č. 105/2013 Sb., zákona č. 160/2013 Sb.,
zákona č. 215/2013 Sb., zákona č. 241/2013 Sb.,
zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., nálezu

Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 162/2014 Sb., zákona č. 247/2014 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 332/2014 Sb., zákona č. 84/2015 Sb., zákona č. 127/2015 Sb., zákona č. 221/2015 Sb., zákona č. 375/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 105/2016 Sb., zákona č. 113/2016 Sb., zákona č. 125/2016 Sb., zákona č. 148/2016 Sb., zákona č. 188/2016 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 271/2016 Sb., zákona č. 321/2016 Sb., zákona č. 454/2016 Sb., zákona č. 170/2017 Sb., zákona č. 200/2017 Sb., zákona č. 225/2017 Sb., zákona č. 246/2017 Sb., zákona č. 254/2017 Sb., zákona č. 293/2017 Sb., zákona č. 92/2018 Sb., zákona č. 174/2018 Sb., zákona č. 306/2018 Sb., zákona č. 32/2019 Sb., zákona č. 80/2019 Sb., zákona č. 125/2019 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 303/2019 Sb., zákona č. 364/2019 Sb., zákona č. 299/2020 Sb., zákona č. 343/2020 Sb., zákona č. 386/2020 Sb., zákona č. 450/2020 Sb., zákona č. 540/2020 Sb., zákona č. 543/2020 Sb., zákona č. 588/2020 Sb., zákona č. 609/2020 Sb., zákona č. 39/2021 Sb., zákona č. 251/2021 Sb., zákona č. 284/2021 Sb., zákona č. 285/2021 Sb., zákona č. 286/2021 Sb., zákona č. 297/2021 Sb., zákona č. 324/2021 Sb., zákona č. 329/2021 Sb., zákona č. 353/2021 Sb., zákona č. 142/2022 Sb., zákona č. 244/2022 Sb., zákona č. 366/2022 Sb., zákona č. 432/2022 Sb., zákona č. 458/2022 Sb., zákona č. 281/2023 Sb., zákona č. 285/2023 Sb. a zákona č. .../2023 Sb., se mění takto:

1. V § 4 odst. 1 písmeno k) zní:

„k) příjem v podobě

1. pozůstalostní penze, u které je vymezeno období pobírání nejméně 10 let nebo která je vyplácena doživotně, nebo jiné penze jako dávek vyplácených z penzijního připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem,
2. starobní penze, u které je vymezeno období pobírání nejméně 10 let nebo která je vyplácena doživotně, invalidní penze nebo jednorázového pojistného pro penzi jako dávek vyplácených z doplňkového penzijního spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření,
3. plnění z penzijního pojištění s výjimkou jednorázového plnění, odbytného, odkupného nebo penze, u které je vymezeno období pobírání kratší než 10 let a která není invalidní penzí,
4. pojistného plnění z pojištění osob s výjimkou jednorázového plnění a důchodu, u kterého je vymezeno období pobírání kratší než 10 let, vyplácených z pojištění pro případ dožití, z

pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti nebo z pojištění důchodu,“.

K bodu 1 (§ 4 odst. 1 písm. k))

Komentář: V návaznosti na přijetí pozměňovacího návrhu A došlo ke změně označení měněného pododstavce v § 4 odst. 1 zákona o daních z příjmů, které bylo promítnuto v odůvodnění tohoto novelizačního bodu.

Navrhuje se nová formulace § 4 odst. 1 písm. k) z důvodu nepřehlednosti a nepřesnosti jeho současného znění. Nově se každý bod tohoto ustanovení týká jednoho produktu a jasně stanoví, která plnění z daného produktu jsou osvobozená od daně. V případě penzijního připojištění se státním příspěvkem, doplňkového penzijního spoření a penzijního pojištění nedochází k věcným změnám oproti dosavadní právní úpravě. V případě plnění z pojištění osob se nově od daně osvobozuje pouze pojistné plnění (s uvedenými výjimkami, které jsou přebírány z dosavadní úpravy – tj. jednorázová plnění či důchody, u kterých je vymezeno období pobírání kratší než 10 let, vyplácených z pojištění pro případ dožití, z pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti nebo z pojištění důchodu), od daně však není osvobozeno žádné plnění, které není pojistným plněním, tedy bez ohledu na to, zda zakládá zánik pojistné smlouvy, či nikoli (např. odkupné, nebo tzv. průběžné výběry u investičního životního pojištění).

Právní úpravu zdanění jednotlivých plnění shrnuje následující tabulka:

Penzijní připojištění se státním příspěvkem [§ 4 odst. 1 písm. k) bod 1]	
Penze starobní, invalidní nebo výsluhová (vždy doživotní)	osvobozené
Penze pozůstalostní stanovená na dobu kratší než 10 let	neosvobozená
Penze pozůstalostní stanovená na dobu 10 let nebo delší	osvobozená
Jednorázové vyrovnání	neosvobozené
Odbytné	neosvobozené
Doplňkové penzijní spoření [§ 4 odst. 1 písm. k) bod 2]	
Penze starobní na určenou dobu kratší než 10 let	neosvobozená
Penze starobní na určenou dobu 10 let nebo delší	osvobozená
Penze invalidní na určenou dobu	osvobozená
Jednorázové vyrovnání	neosvobozené
Odbytné	neosvobozené
Úhrada jednorázového pojistného pro doživotní penzi nebo pro penzi na přesně stanovenou dobu s přesně stanovenou výší důchodu	osvobozená
Penzijní pojištění [§ 4 odst. 1 písm. k) bod 3]	
Penze jiná než invalidní na dobu kratší než 10 let	neosvobozená
Penze jiná než invalidní na dobu 10 let nebo delší	osvobozená
Penze invalidní	osvobozená
Jednorázové plnění	neosvobozené
Odbytné	neosvobozené
Odkupné	neosvobozené

Pojištění pro případ dožití nebo pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a pojištění důchodu [§ 4 odst. 1 písm.)k) bod 4]	
Důchod na dobu kratší než 10 let	neosvobozený
Důchod na dobu 10 let nebo delší	osvobozený
Jednorázové pojistné plnění	neosvobozené
Plnění, které není pojistným plněním	neosvobozené
Jiná pojištění osob (např. pojištění nemoci, úrazové pojištění) [§ 4 odst. 1 písm.)k) bod 4]	
Pojistné plnění	osvobozené
Plnění, které není pojistným plněním	neosvobozené

Obecným smyslem uvedených výjimek je neposkytovat daňovou výhodu v případech, kdy z pojištění plyne jiný příjem, než je jejich primárním účelem. V případě penzijního připojištění se státním příspěvkem, doplňkového penzijního spoření a penzijního pojištění je hlavním smyslem získání penze ve stáří, a to dlouhodobé nebo doživotní. Proto nejsou osvobozená jednorázová plnění a penze, které mají být pobírány po dobu kratší než 10 let. Výjimkou je invalidní penze, kdy invalidita je nepředvídanou událostí, která může bez zavinění poplatníka nastat v okamžiku, kdy ještě nemá naspořeno dostatečné množství prostředků na to, aby penzi pobíral delší dobu. Obdobnou logiku má úprava osvobození v případě plnění z pojištění pro případ dožití, z pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a pojištění důchodu, ani zde není účelné podporovat jednorázová plnění a důchody na dobu kratší než 10 let. U ostatního pojištění osob jsou od daně osvobozena veškerá pojistná plnění, protože u těchto pojistných produktů není smyslem získání dlouhodobého příjmu ve stáří, ale vždy právě toho pojistného plnění, které z daného pojištění plyne. Jiná plnění z pojištění osob než pojistná plnění, tedy např. odkupné nebo průběžný výběr, od daně osvobozena nejsou, protože v takovém případě se jedná o příjem z kapitálového majetku [viz § 8 odst. 1 písm. f) ZDP], který není důvod osvobozovat od daně. Pro účely zjištění základu daně si však poplatník od těchto plnění odečte zaplacené pojistné, viz § 8 odst. 6 ZDP.

Ke změně původního novelizačního bodu z odůvodnění pozměňovacího návrhu A:

Navrhují se legislativně technické úpravy v části měnící zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“) s ohledem na to, že některá měněná ustanovení tohoto zákona jsou měněna i v novele zákona o daních z příjmů obsažené v návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů (sněmovní tisk č. 488). Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, je v pokročilejší fázi projednávání v Poslanecké sněmovně, a proto bude zřejmě schválen dříve než sněmovní tisk č. 474. V důsledku přijetí návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, budou některá ustanovení zákona o daních z příjmů dotčena tímto návrhem jinak označena z důvodu rušení či vkládání jiných ustanovení, případně zrušena. Navrhují se proto také úpravy, aby jednotlivé novelizační body sněmovního tisku č. 474 upravovaly ustanovení zákona o daních z příjmů ve znění návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů.

→ **Původní bod 2 vypuštěn.**

K původnímu bodu 2 (§ 4 odst. 1 písm. zi)

Upřesnění k použitelnosti odůvodnění k původnímu novelizačnímu bodu po přijetí pozměňovacího návrhu B:

Ustanovení navazuje na zavedení dlouhodobého investičního produktu, viz § 134g až 134j novely ZPKT v tomto návrhu, a institutu daňově podporovaného produktu spoření na stáří, viz nově vkládané § 15a a 15b ZDP. Dlouhodobý investiční produkt a jeho evropská zahraniční obdoba mohou být za podmínek stanovených v uvedených ustanoveních daňově podporované a pro takový případ se stanoví, že příjem z převodu majetku, který je na něm uložen, je osvobozen od daně z příjmů fyzických osob.

Kdy je dlouhodobý investiční produkt nebo obdobný produkt daňově podporovaným produktem spoření na stáří vyplývá z § 15a odst. 5 ve spojení s § 15b odst. 1 ZDP. Musí jít o dlouhodobý investiční produkt podle ZPKT nebo o obdobný produkt poskytovaný zahraniční osobou oprávněnou poskytovat takový produkt v členském státě Evropské unie nebo státě tvořícím Evropský hospodářský prostor, viz § 15a odst. 5 ZDP. V § 15b odst. 1 ZDP je potom uvedeno, jaká jsou omezení pro odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu pro to, aby mohl být daňově podporován. Podle § 15b odst. 1 písm. b) bodu 3 ZDP může být majetek vedený v rámci takového produktu odepsán ve prospěch jiného poplatníka pouze za přiměřené protiplnění poskytnuté ve prospěch tohoto produktu, čímž se zajišťuje, aby naspořená hodnota zůstala na daném produktu a byl naplněn smysl spoření na stáří. Jedná se jinými slovy o obchodování s majetkem na takovém produktu za běžných tržních podmínek.

Právě pro příjmy z úplatného odepsání majetku z tohoto produktu za protiplnění poskytnuté na tento produkt, jehož obvyklá cena není podstatně nižší než obvyklá cena odepisovaného majetku, se stanoví osvobození od daně z příjmů fyzických osob jako další daňová podpora tohoto produktu. Osvobození se uplatní na příjmy z odepsání jakéhokoli majetku, který může být v rámci takového produktu veden, kterým jsou podle § 103c odst. 1 ZPKT investiční cenné papíry, cenné papíry kolektivního investování, nástroje peněžního trhu a deriváty, které nejsou investičním cenným papírem a které jsou sjednány výhradně za účelem zajištění majetku v rámci dlouhodobého investičního produktu, je-li hodnotou, ke které se vztahuje hodnota tohoto nástroje, úroková míra, měnový kurz nebo měna.

Na příjmy z úplatného převodu cenných papírů se může uplatnit osvobození i z jiných titulů, a to na základě toho, že takové příjmy za zdaňovací období nepřesáhnou částku 100 000 Kč, viz § 4 odst. 1 písm. w) ZDP, a na základě časového testu podle § 4 odst. 1 písm. x) ZDP. Vztah ustanovení § 4 odst. 1 písm. w) k ustanovení písm. zm) je stejný jako ke stávajícímu ustanovení písm. x), tedy do limitu 100 000 Kč se započítávají i příjmy osvobozené z titulu, že jde o příjmy na daňově podporovaném dlouhodobém investičním produktu nebo obdobném produktu.

Komentář: Přijetím pozměňovacího návrhu B, který oproti původnímu vládnímu návrhu vypouští osvobození příjmů z úplatného odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu za protiplnění poskytnuté na tento produkt, jehož obvyklá cena není podstatně nižší než obvyklá cena odepisovaného majetku, nejsou přeškrtnuté odstavce odůvodnění k původnímu bodu 2 platné.

Ke zrušení původního novelizačního bodu z odůvodnění pozměňovacího návrhu B:

Ustanovení § 4 odst. 1 písm. zi) (v původním znění vládního návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s rozvojem finančního trhu a s podporou zajištění na stáří se jednalo o § 4 odst. 1 písm. zm) zákona o daních z příjmů) navazuje na zavedení dlouhodobého investičního produktu (viz § 134g až 134k novely zákona o podnikání na kapitálovém trhu, která je součástí vládního návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s rozvojem finančního trhu a s podporou zajištění na stáří), a institutu daňově podporovaného produktu spoření na stáří.

Dlouhodobý investiční produkt a jeho evropská zahraniční obdoba mohou být za podmínek stanovených v navrhovaných

ustanoveních § 15a a 15b zákona o daních z příjmů daňově podporované. Podle § 15b odst. 1 písm. b) bodu 3 zákona o daních z příjmů je dlouhodobý investiční produkt daňově podporován i tehdy, když je majetek vedený v rámci takového produktu odepsán ve prospěch jiného poplatníka než poplatníka, který tento produkt sjednal, ale pouze za podmínky, že k takovému odepsání došlo za přiměřené protiplnění poskytnuté ve prospěch tohoto produktu. Jinými slovy daňový investiční produkt neztrácí daňovou podporu, pokud je s majetkem vedeným na tomto produktu obchodováno za běžných tržních podmínek.

Ustanovení § 4 odst. 1 písm. zi) zákona o daních z příjmů právě pro příjmy z úplatného odepsání majetku z tohoto produktu za protiplnění poskytnuté na tento produkt, jehož obvyklá cena není podstatně nižší než obvyklá cena odepisovaného majetku, stanoví osvobození od daně z příjmů fyzických osob. Navrhuje se, aby dlouhodobý investiční produkt nebyl dodatečně zvýhodňován nad rámec dosavadního osvobození a odpočtu. Osvobození příjmů z úplatného odepsání majetku z tohoto produktu totiž rovněž představuje určité riziko optimalizací, proto se v tuto chvíli navrhuje relativně konzervativní nastavení daňových parametrů tohoto produktu. Z tohoto důvodu se navrhuje ustanovení § 4 odst. 1 písm. zi) zákona o daních z příjmů z vládního návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s rozvojem finančního trhu a s podporou zajištění na stáří, vypustit.

Vypuštěním ustanovení § 4 odst. 1 písm. zi) zákona o daních z příjmů není dotčena možnost osvobození předmětných příjmů na základě jiných titulů, kdy na příjmy z úplatného převodu cenných papírů se může uplatnit osvobození na základě toho, že takové příjmy za zdaňovací období nepřesáhnou částku 100 000 Kč (viz § 4 odst. 1 písm. w) zákona o daních z příjmů), a na základě časového testu podle § 4 odst. 1 písm. x) zákona o daních z příjmů.

2. V § 6 odst. 9 písmeno m) zní:

„m) příjem v podobě příspěvku uhrazeného zaměstnavatelem na daňově podporované produkty spoření na stáří jeho zaměstnance **nebo na daňově podporované pojištění dlouhodobé péče, jehož pojistníkem je jeho zaměstnanec**, do úhrnné výše 50 000 Kč ročně,“.

K bodu 2 /původní bod 3/ (§ 6 odst. 9 písm. m))

Komentář: V návaznosti na přijetí pozměňovacího návrhu A došlo ke změně označení měněného pododstavce v § 6 odst. 9 zákona o daních z příjmů, které bylo promítnuto v odůvodnění tohoto novelizačního bodu.

Změna ustanovení navazuje na změnu legislativního uchopení podpory spoření poplatníků na stáří. V nově vkládaných § 15a a 15b ZDP jsou vymezeny produkty spoření na stáří, které jsou daňově podporované, a to včetně všech podmínek, které tyto produkty musí splňovat, aby bylo možné na ně daňové výhody využít. Tyto podmínky potom už není nutné opakovat v jednotlivých ustanoveních stanovících konkrétní podobu daňové podpory, tedy v § 6 odst. 9 písm. ~~p)m~~ a v § 15 odst. 5 ZDP.

Podle § 6 odst. 9 písm. ~~p)m~~ ZDP bude tedy i nadále od daně na straně poplatníka s příjmy ze závislé činnosti osvobozen příspěvek zaměstnavatele poskytnutý na zaměstnancův produkt spoření na stáří, a to do výše limitu 50 000 Kč, který se vztahuje na úhrn příspěvků zaměstnavatele na všechny zaměstnancovy daňově podporované produkty spoření na stáří. Pojem produkt spoření na stáří bude podle nově

navrhovaného § 15a odst. 1 ZDP i nadále zahrnovat penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření, penzijní pojištění i soukromé životní pojištění, jako tomu bylo doposud, navíc zahrnuje i dlouhodobý investiční produkt, nově zaváděný novelou ZPKT. V rozsahu osvobození příspěvků zaměstnavatele tedy nedochází k podstatným změnám, podrobněji viz odůvodnění k § 15a a 15b ZDP.

Ke změně původního novelizačního bodu z odůvodnění pozměňovacího návrhu A (označení pododstavce):

Navrhují se legislativně technické úpravy v části měnící zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“) s ohledem na to, že některá měněná ustanovení tohoto zákona jsou měněna i v novele zákona o daních z příjmů obsažené v návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů (sněmovní tisk č. 488). Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, je v pokročilejší fázi projednávání v Poslanecké sněmovně, a proto bude zřejmě schválen dříve než sněmovní tisk č. 474. V důsledku přijetí návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, budou některá ustanovení zákona o daních z příjmů dotčena tímto návrhem jinak označena z důvodu rušení či vkládání jiných ustanovení, případně zrušena. Navrhují se proto takové úpravy, aby jednotlivé novelizační body sněmovního tisku č. 474 upravovaly ustanovení zákona o daních z příjmů ve znění návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů.

K doplnění původního novelizačního bodu z odůvodnění pozměňovacího návrhu A (doplnění pojištění dlouhodobé péče):

Navrhuje se doplnit § 6 odst. 9 písm. m) zákona o daních z příjmů tak, že od daně z příjmů je osvobozen i příjem v podobě příspěvku uhrazeného zaměstnavatelem na daňově podporované pojištění dlouhodobé péče, jehož pojistníkem (tedy tím, kdo sjednal pojistnou smlouvu a je zavázán platit pojistné) je jeho zaměstnanec. Jedná se o obdobné pravidlo jako v případě příspěvků hrazených zaměstnavatelem na daňově podporované produkty spoření na stáří jeho zaměstnance. Limit 50 000 Kč platí pro všechny tyto příspěvky dohromady, tedy pro jeho posouzení se sečtou příspěvky poskytnuté zaměstnavatelem na všechny daňově podporované produkty spoření na stáří daného poplatníka (vyjmenované v § 15a odst. 1 zákona o daních z příjmů) a příspěvky poskytnuté zaměstnavatelem na daňově podporované pojištění dlouhodobé péče, jehož pojistníkem je tento jeho zaměstnanec. K pojmu daňově podporovaného pojištění dlouhodobé péče viz nově navrhovaný § 15c zákona o daních z příjmů.

3. § 6 odstavec 14 zní:

„(14) Příjem zaměstnance podle odstavce 3 věty třetí se v případě nabytí podílu v obchodní korporaci, která je zaměstnavatelem, u něhož vykonává činnost, ze které mu plynou příjmy podle odstavce 1 písm. a) až c), nebo nabytí podílu v obchodní korporaci, která je mateřskou nebo dceřinou společností nebo kapitálově spojenou osobou tohoto zaměstnavatele, nebo opce na nabytí tohoto podílu považuje za zúčtováný příjem v kalendářním měsíci nebo za příjem ve zdaňovacím období, ve kterých nastane první z okamžiků, kterými jsou

- a) okamžik, ke kterému zaměstnanec přestane vykonávat činnost, ze které mu plynou příjmy podle odstavce 1 písm. a) až c) u tohoto zaměstnavatele, jeho mateřské nebo dceřiné společnosti nebo kapitálově spojené osoby nebo u jeho právního nástupce,
- b) okamžik vstupu tohoto zaměstnavatele do likvidace,
- c) okamžik, ke kterému tento zaměstnavatel nebo zaměstnanec přestanou být daňovými rezidenty České republiky,
- d) okamžik převodu nebo přechodu tohoto podílu nebo této opce,
- e) okamžik uplatnění opce,
- f) okamžik výměny podílu, při které se mění celková jmenovitá hodnota podílů zaměstnance,
- g) okamžik uplynutí 10 let ode dne nabytí podílu nebo opce.“.

K bodu 3 /původní bod 4/ (§ 6 odst. 14)

Upřesnění k použitelnosti odůvodnění k původnímu novelizačnímu bodu po přijetí pozměňovacího návrhu C:

I po přijetí pozměňovacího návrhu C je nadále rušeno původní znění § 6 odst. 14 zákona o daních z příjmů, tj. níže uvedené odůvodnění je platné.

Zrušení ustanovení definujícího instituci penzijního pojištění navazuje na komplexní změnu legislativního uchopení podpory spoření poplatníků na stáří, v rámci které se veškeré vymezení produktů spoření na stáří soustředí do nově vkládaného § 15a ZDP. Instituce penzijního pojištění proto bude nově vymezena v § 15a odst. 2 ZDP.

Ke změně původního novelizačního bodu z odůvodnění pozměňovacího návrhu C:

Smyslem navrhované právní úpravy je posun okamžiku zdanění příjmu ze závislé činnosti plynoucího ze zaměstnaneckých opčních programů (ESOP). Současná právní úprava při zdanění příjmu ze závislé činnosti u zaměstnaneckých opčních programů je dána následujícími základními východisky:

Aktuální stav	Zdanění při poskytnutí	Zdanění při využití
Akcie	Ano	Ne
Příslib	Ne	Ano
Opční právo (nepřevoditelné)	Ne	Ano
Opční list/obdobný finanční instrument	Ano	Ano

Navrhované změny se týkají problematiky zaměstnaneckého programu na koupi podílu v obchodní korporaci, která je zaměstnavatelem tohoto zaměstnance, za předem sjednanou zvýhodněnou cenu. Majetkový prospěch tohoto zaměstnance, tzn. nepeněžní příjem plynoucí zaměstnanci z nákupu podílu v obchodní korporaci za předem sjednanou nižší cenu, je příjmem ze závislé činnosti podle § 6 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 6 odst. 3 zákona o daních z příjmů. Příjmem je tedy v tomto případě částka, o kterou je úhrada zaměstnance za předmětný podíl nižší, než je cena určená podle zákona upravujícího oceňování majetku nebo cena platná pro osoby, které nejsou zaměstnanci, tj. rozdíl mezi cenou, kterou zaměstnanec za předmětný podíl skutečně zaplatil, a obvyklou

(tržní) vyšší cenou tohoto podílu. Tento příjem je v současné době příjmem toho kalendářního měsíce, v němž zaměstnanec uskutečnil nákup podílu za zvýhodněnou cenu, a je zdaněn v úhrnu s běžnou mzdou zaměstnance (a to včetně plateb na veřejná pojištění). Stejný režim platí i v případě zaměstnaneckého nákupu opce (tj. práva na koupi podílu v obchodní korporaci) za zvýhodněnou cenu.

Navrhované změny jsou v souladu s Programovým prohlášením vlády, v němž se vláda mj. zavázala ke zvýšení atraktivity vydávání tzv. zaměstnaneckých akcií, podpoře koordinace podpory startupů ze strany státních institucí a regionálních inovačních subjektů a ke zlepšení podmínek pro vznik startupů zaměřených na výzkum.

Stávající daňový režim zaměstnaneckých programů na koupi podílů v obchodní korporaci je zejména ze strany zástupců vznikajících společností (startupů) kritizován jako demotivující a nevhodný nejen pro samotný startup, ale i pro zaměstnance. Předmětem kritiky je především skutečnost, že zaměstnanec v okamžiku, kdy možnost nákupu akcií nebo podílů v obchodní korporaci realizuje a je tak povinen zdanit majetkový prospěch, nemá ze zakoupených podílů v obchodní korporaci žádné finanční prostředky, ze kterých by mohl daň uhradit. Současně samotné vznikající společnosti v této fázi zpravidla nemají prostředky na to, aby zaměstnanci mohly nabídnout finanční asistenci na pokrytí takových výdajů. V případě zaměstnaneckých programů na koupi podílů v obchodní korporaci je problematické i opakované zdanění podílů v obchodní korporaci - poprvé jako příjmu ze závislé činnosti v okamžiku realizace nákupu podílu v obchodní korporaci od zaměstnavatele za nižší cenu a podruhé v případě prodeje již zaměstnancem vlastněných podílů, kdy zisk (nesplňuje-li podmínky pro osvobození od daně podle § 4 zákona o daních z příjmů) podléhá dani z příjmů coby ostatní příjem podle § 10 zákona o daních z příjmů.

Smyslem navržených změn je v případě předmětných zaměstnaneckých programů na koupi podílů v obchodní korporaci odložit zdanění příjmu v podobě rozdílu mezi cenou uhrazenou zaměstnancem a tržní cenou tohoto podílu do okamžiku, kdy zaměstnanec bude mít prostředky pro zaplacení daně a současně také zaměstnavatel, který je v postavení plátce daně, bude mít dostatek prostředků pro odvedení daně (včetně veřejných pojistných). Účelem navržené právní úpravy je poskytnout výhodu spočívající v odkladu zdanění těm produktům, u kterých dnes ke zdanění dochází při převodu podílu nebo při přidělení opce zaměstnanci. Okruh situací, kdy dochází ke zdanění v okamžiku předání, není tedy záměrem jakkoliv rozšiřovat.

Na základě výše uvedených důvodů se navrhuje nové znění ustanovení § 6 odst. 14 zákona o daních z příjmů, které stanoví, že příjem v podobě rozdílu mezi cenou uhrazenou zaměstnancem zaměstnavateli za podíl v obchodní korporaci a tržní cenou tohoto podílu se považuje za příjem až v návaznosti na okamžiky uvedené v písmenech a) až g). Odložení zdanění těchto příjmů je přitom žádoucí uplatnit nejen v případě, že se jedná o nabytí podílu v obchodní korporaci, která je zaměstnavatelem daného zaměstnance, ale rovněž v případě nákupu podílu v mateřské nebo dceřiné společnosti zaměstnavatele nebo v osobě kapitálově spojené se zaměstnavatelem. Navrhované odložení zdanění se uplatní nejen v případě nabytí předmětného podílu zaměstnancem, ale rovněž v případě nabytí opce na takový podíl (např. v podobě opčního listu k uplatnění přednostního práva na nabytí akcie). Pro odložení zdanění není rozhodné, zda byly podíl nebo opce zaměstnancem nabyty za zvýhodněnou cenu, nebo zda byly nabyty bezúplatně, neboť i v takovém případě se jedná o příjem zaměstnance ve smyslu § 6 odst. 3 zákona o daních z příjmů. Stávající daňový režim příjmů z nabytí podílu nebo opce se tedy nemění, pouze dochází k odkladu

okamžiku jejich případného zdanění. Pojmy zaměstnanec a zaměstnavatel použité v navrhovaném ustanovení je nutno chápat s ohledem na jejich význam v kontextu zákona o daních z příjmů, tj. nejedná se o zaměstnance a zaměstnavatele ve smyslu pracovněprávním, nýbrž ve smyslu § 6 odst. 2 zákona o daních z příjmů s tím, že pro účely odložení zdanění příslušného příjmu je rozhodující, zda zaměstnanec podíl nebo opci nabyt od zaměstnavatele, u kterého skutečně vykonává činnost, ze které mu plynou příjmy podle § 6 odst. 1 písm. a) až c) zákona o daních z příjmů (popř. od mateřské nebo dceřiné společnosti tohoto zaměstnavatele nebo od kapitálově spojené osoby s tímto zaměstnavatelem) a nejedná se pouze o zaměstnavatele, který je plátcem příjmu podle § 6 odst. 1 písm. d) zákona o daních z příjmů (viz návěti navrhovaného ustanovení § 6 odst. 14).

Okamžiky uvedené v písmenech a) až g) jsou okamžiky, kdy se předpokládá, že zaměstnanec (tj. poplatník) získá dostatečné prostředky pro zaplacení daně (viz písm. d)), nebo okamžiky, v nichž dochází ke změně situace ve vztahu zaměstnavatele a zaměstnance nebo ve vztahu k podílu, popř. opci (viz písm. a) až c) a písm. e) a f)). V případě, že by nenastal ani jeden z těchto okamžiků, nejzazším okamžikem, kdy končí odložení zdanění předmětného příjmu zaměstnance, je vždy uplynutí 10 let od nabytí podílu nebo opce. Ke zdanění předmětného příjmu dochází v tom z uvedených okamžiků, který nastal jako první. Na základě navrhované úpravy se tak příjem v podobě rozdílu mezi cenou uhrazenou zaměstnancem a tržní cenou podílu nebo opce považuje za příjem zúčtovaný v kalendářním měsíci, ve kterém nastal první z okamžiků uvedených v písmenech a) až g), nebo za příjem ve zdaňovacím období, ve kterém nastal první z daných okamžiků. Předmětný příjem se považuje za příjem zúčtovaný v kalendářním měsíci, ve kterém nastal první z těchto okamžiků, v případě, kdy tento příjem plyne od plátce daně ve smyslu § 38c zákona o daních z příjmů, který je ze zúčtovaného příjmu zaměstnance povinen odvést zálohu na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Příjmem ve zdaňovacím období, ve kterém nastal první z uvedených okamžiků, je tento příjem tehdy, když plátce předmětného příjmu není plátcem daně ve smyslu § 38c zákona o daních z příjmů a poplatník tedy musí předmětný příjem uvést ve svém daňovém přiznání za dané zdaňovací období.

Podle písmene a) dojde ke zdanění příjmu tehdy, když dojde k ukončení zaměstnaneckého vztahu mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, nebo zaměstnancem a mateřskou nebo dceřinou společností zaměstnavatele nebo jeho kapitálově spojenou osobou. Odložení zdanění však trvá, pokud se zaměstnavatel zúčastní přeměny, při níž zanikne s právním nástupcem (a zaměstnanec se následně stane zaměstnancem tohoto právního nástupce), i v případě, kdy zaměstnanec sice přestane být zaměstnancem tohoto zaměstnavatele, ale stane se zaměstnancem jeho mateřské nebo dceřiné společnosti nebo kapitálově spojené osoby. Jinými slovy, ke zdanění dochází tehdy, když poplatník již není zaměstnancem ani daného zaměstnavatele, ani jeho mateřské ani dceřiné společnosti, ani osoby s ním kapitálově spojené. V případě nabytí podílu v obchodní korporaci nebo opce od zaměstnavatele, od kterého zaměstnanci neplynou příjmy ze závislé činnosti podle § 6 odst. 1 písm. a) až c), tento okamžik nastat nemůže, neboť se zde jedná o příjem podle § 6 odst. 1 písm. d) plynoucí zaměstnanci v souvislosti s výkonem závislé činnosti, a s těmito subjekty není zaměstnanec v zaměstnaneckém vztahu (včetně jiných vztahů, které jsou pro účely zákona o daních z příjmů považovány za zaměstnanecké). Okamžikem, kdy zaměstnanec přestane vykonávat činnost, ze které mu plynou příjmy podle § 6 odst. 1 písm. a) až c), se přitom rozumí poslední okamžik posledního dne, ve kterém zaměstnanec ještě vykonával tuto činnost. Končí-li tedy například pracovní poměr zaměstnance dne 30.

září, okamžikem podle písmene a) je tento den a nikoliv den následující po tomto dni.

Podle písmene b) je odložení zdanění předmětného příjmu zaměstnance ukončeno s okamžikem vstupu zaměstnavatele do likvidace. Úprava tohoto okamžiku vyplývá ze skutečnosti, že okamžikem vstupu zaměstnavatele do likvidace nemusí nastat zánik zaměstnaneckého vztahu (zaměstnavatel právně stále existuje, jeho definitivní zánik nastává až skončením likvidace nebo výmazem z veřejného rejstříku po skončení likvidace). K ukončení odložení zdanění tedy dojde již při vstupu zaměstnavatele do likvidace, byť zaměstnanecký vztah může ještě trvat.

Písmeno c) se vztahuje na případy, kdy zaměstnavatel, který při nabytí podílu nebo opce poplatníkem byl daňovým rezidentem České republiky, jím přestává být. V okamžiku, kdy tento zaměstnavatel, u kterého zaměstnanec vykonává činnost, ze které mu plynou příjmy podle § 6 odst. 1 písm. a) až c) zákona o daních z příjmů, přestane být daňovým rezidentem České republiky, je žádoucí, aby došlo k vypořádání všech skutečností nastalých do té doby, jelikož zaměstnavatel po změně daňového rezidentství již není plátcem daně podle § 38c zákona o daních z příjmů. Obdobně se písmeno c) vztahuje také na situace, kdy sám zaměstnanec přestane být daňovým rezidentem např. z důvodu, že se přestěhuje do země daňového rezidentství svého zaměstnavatele. V případě, kdy nastane tento okamžik, musí zaměstnanec daný příjem uvést ve svém daňovém přiznání za zdaňovací období, ve kterém přestal být daňovým rezidentem České republiky, a to s ohledem na zabezpečení splnění daňové povinnosti vůči České republice. Okamžikem, kdy zaměstnanec nebo zaměstnavatel přestali být daňovými rezidenty České republiky, se přitom rozumí poslední okamžik posledního dne, ve kterém zaměstnanec nebo zaměstnavatel ještě byli daňovými rezidenty České republiky.

Písmeno d) představuje základní okamžik, kdy dochází k ukončení odložení zdanění, tj. případy, kdy dojde k pozbytí předmětného podílu nebo opce. V případě, že zaměstnanec předmětný podíl či opci úplatně převede a nejsou splněny podmínky pro osvobození příjmu, příjem z tohoto úplatného převodu je příjmem podle § 10 zákona o daních z příjmů a od základu daně poplatníka se na základě § 23 odst. 4 písm. d) odečte částka příjmu podle § 6 odst. 3 věty třetí, aby nedošlo k tomu, že bude tento příjem zdaněn dvakrát (viz příklad níže).

Příklad:

Kupní cena akcie je 100 Kč, zaměstnanec nabyt akci v tržní hodnotě 300 Kč a prodal za trvání pracovního poměru, a to např. po 2 letech za 500 Kč na burze. Ke zdanění příjmu by došlo až v okamžiku prodeje akcie a v tomto okamžiku by se zdanil jak příjem ze závislé činnosti ve výši 200 Kč (300 – 100) s tím, že zaměstnanec by měl oznamovací povinnost vůči zaměstnavateli, tak také příjem z prodeje akcie, tj. 500 Kč mínus výdaj 100 Kč. Do dílčího základu daně dle § 10 zákona o daních z příjmů by však nevstupoval příjem ze závislé činnosti, který již byl zdaněn (ve výši 200 Kč), takže příjem 500 Kč by se snížil na 300 Kč a dani by podléhal pouze zisk 200 Kč (300 – 100). Pokud by však byl příjem z prodeje akcie od daně osvobozen, v daném okamžiku by se u tohoto zaměstnance zdanil pouze příjem ze závislé činnosti.

Písmeno e) se vztahuje pouze k ukončení odložení zdanění v případě, že se jedná o opci. Podle tohoto ustanovení dochází k ukončení odložení zdanění v případě zániku opce, a to z důvodu jejího uplatnění.

Písmeno f) upravuje okamžik ukončení odložení zdanění ve vztahu k podílům v obchodní korporaci pro případy, kdy dochází k jejich výměně. K ukončení odložení zdanění však nedochází, pokud se v rámci výměny podílů nemění jejich celková jmenovitá hodnota. Ke změně celkové jmenovité

hodnoty nedochází např. při štěpení akcií, kdy poplatník dostane sice více akcií, ale s poměrně menší jmenovitou hodnotou. Pokud však ke změně celkové jmenovité hodnoty podílu v rámci jeho výměny dojde, dojde k ukončení režimu odložení zdanění.

Písmeno g) upravuje obecný okamžik ukončení odložení zdanění pro případy, kdy nenastane žádný z okamžiků uvedených v písmenech a) až f). Na základě tohoto ustanovení tak odložení zdanění nebude nikdy trvat déle než 10 let ode dne nabytí podílu nebo opce.

4. V § 6 se doplňují odstavce 15 a 16, které znějí:

„(15) Příjem podle odstavce 14 lze snížit o kladný rozdíl mezi hodnotou podílu v obchodní korporaci, která je zaměstnavatelem, u něhož poplatník vykonává činnost, ze které mu plynou příjmy podle odstavce 1 písm. a) až c), podílu v obchodní korporaci, která je mateřskou nebo dceřinou společností nebo kapitálově spojenou osobou tohoto zaměstnavatele, nebo hodnotou opce na nabytí tohoto podílu určenou podle zákona upravujícího oceňování majetku k okamžiku nabytí tohoto podílu nebo opce a hodnotou tohoto podílu nebo opce určenou podle zákona upravujícího oceňování majetku k prvnímu z okamžiků podle odstavce 14 písm. a) až g) zvýšenou o úhrn příjmů z podílu na zisku, vypořádacího podílu, vrácení emisního ážia, vrácení příplatku mimo základní kapitál a z plnění obdobných těchto plnění vyplacených na základě tohoto podílu snížených o daň z těchto příjmů.

(16) Poplatník oznámí plátcí daně okamžik podle odstavce 14 písm. d) do posledního dne kalendářního měsíce, ve kterém tento okamžik nastal.“

K bodu 4 (§ 6 odst. 15 a 16))

K novému novelizačnímu bodu z odůvodnění pozměňovacího návrhu C:

Cílem celého návrhu je podpořit zaměstnanecké programy pro nabytí podílů a opcí, kdy se zdanění odkládá do okamžiku, kdy mají zaměstnanec i zaměstnavatel k dispozici prostředky na zaplacení daně z příjmů, nejpozději však do okamžiku, kdy uplyne 10 let od nabytí tohoto podílu nebo opce. V souladu s tímto cílem však není stav, kdy zaměstnanec sice nabyde takový podíl či opci na nabytí tohoto podílu za zvýhodněnou cenu, avšak v průběhu času dojde k poklesu hodnoty tohoto podílu nebo opce do té míry, že jeho hodnota je v konečném důsledku nižší, než byla v okamžiku, kdy zaměstnanec tento podíl nabyl.

Stav, kdy je zaměstnanec v takové situaci povinen zaplatit daň z příjmů, je nežádoucí a není v souladu s výše uvedenou koncepcí podpory zaměstnaneckých programů na koupi podílu v obchodní korporaci, která je jejich zaměstnavatelem. Tyto situace se navrhuje reflektovat v ustanovení § 6 odst. 15, jehož smyslem je zmírnění daňových dopadů pro zaměstnance v případech, kdy jejich investice nebude vykazovat zisk, tj. půjde o ztrátovou investici. V případech, kdy dojde k jednomu z okamžiků podle odstavce 14 písm. a) až g) a hodnota podílu nebo opce bude nižší než hodnota při jejich nabytí, aplikuje se režim úpravy částky příjmu ze závislé činnosti, jejíž zdanění bylo odloženo. Tento režim spočívá v tom, že příjem zaměstnance ve výši rozdílu mezi cenou, kterou zaměstnanec za předmětný podíl skutečně zaplatil, a obvyklou (tržní) vyšší cenou tohoto podílu v okamžiku jeho nabytí je možné snížit o

rozdíl mezi hodnotou tohoto podílu nebo opce v okamžiku jeho nabytí a hodnotou tohoto podílu nebo opce v okamžiku, kdy je ukončeno odložení zdanění podle § 6 odst. 14 písm. a) až g). Hodnotou podílu nebo opce zjišťovanou k danému okamžiku se vždy rozumí hodnota zjištěná podle zákona upravujícího oceňování majetku.

Současně je však třeba reflektovat, že v průběhu doby, kdy bylo zdanění tohoto příjmu odloženo, mohl být na základě tohoto podílu zaměstnanci vyplácen podíl na zisku, popřípadě vypořádací podíl, které lze rovněž vnímat jako jednu z výhod plynoucích z nabytí tohoto zvýhodněného podílu. Z tohoto důvodu je nutné hodnotu podílu v okamžiku ukončení odložení zdanění navýšit o úhrn příjmů z podílu na zisku, vypořádacího podílu a příjmů z vrácení emisního ážia a příplatků mimo základní kapitál a příjmů z obdobných plnění (tj. příjmů, kdy dochází k výplatě složek vlastního kapitálu vytvořených ze zisku), které byly zaměstnanci na základě tohoto podílu vyplaceny, přičemž tento úhrn se vypočte až z výše těchto příjmů po zdanění.

Jinými slovy tedy ztráta, tzn., kladný rozdíl mezi hodnotou podílu v obchodní korporaci, která je zaměstnavatelem, u něhož poplatník vykonává činnost, ze které mu plynou příjmy podle odstavce 1 písm. a) až c), podílu v obchodní korporaci, která je mateřskou nebo dceřinou společností nebo kapitálově spojenou osobou tohoto zaměstnavatele, nebo hodnotou opce na nabytí tohoto podílu, určenou podle zákona upravujícího oceňování majetku k okamžiku nabytí tohoto podílu nebo opce a hodnotou tohoto podílu nebo opce určenou podle zákona upravujícího oceňování majetku k prvnímu z okamžiků podle odstavce 14 písm. a) až g), zvýšenou o úhrn příjmů z podílu na zisku (např. dividendy), z vypořádacího podílu a příjmů z vrácení emisního ážia a příplatků mimo základní kapitál a příjmů z obdobných plnění vyplacených na základě tohoto podílu snížených o daň z těchto příjmů, může snižovat příjem za závislé činnosti, jehož zdanění bylo odloženo.

Tento postup se však lze uplatnit pouze v případě, že rozdíl mezi hodnotou předmětného podílu nebo opce v okamžiku jejich nabytí a hodnotou tohoto podílu nebo opce v okamžiku ukončení odložení zdanění zvýšenou o zdaněné vyplacené podíly na zisku, zdaněný vypořádací podíl a zdaněné příjmy z vrácení emisního ážia a příplatků mimo základní kapitál a zdaněné příjmy z obdobných plnění je kladný, tj. zaměstnanec v konečném důsledku na výhodném nákupu zaměstnaneckého podílu nevydělal. V případě, kdy je tento rozdíl záporný, tedy hodnota předmětného podílu nebo opce v okamžiku ukončení odložení zdanění zvýšená o zdaněné vyplacené podíly na zisku (a popř. také o zdaněné vyplacené vypořádací podíl) je vyšší než hodnota předmětného podílu nebo opce v okamžiku jejich nabytí, se ustanovení § 6 odst. 15 neuplatní.

Snížení příjmu, jehož zdanění bylo odloženo, postupem podle § 6 odst. 15 je fakultativním postupem, tj. zaměstnanec jej může, ale nemusí využít. V případě, že tato možnost nebude využita (i přesto, že rozdíl mezi hodnotou předmětného podílu nebo opce v okamžiku jejich nabytí a hodnotou tohoto podílu nebo opce v okamžiku ukončení odložení zdanění zvýšenou o zdaněné vyplacené podíly na zisku, vypořádací podíl a příjmy z vrácení emisního ážia a příplatků mimo základní kapitál a příjmy z obdobných plnění je kladný), daň z příjmů bude podléhat příjem zaměstnance v podobě rozdílu mezi cenou uhrazenou za podíl v obchodní korporaci (popř. opci) a tržní cenou tohoto podílu (popř. opce) v nesnížené výši tak, jako doposud.

Příklad č. 1:

Hodnota akcie podle zákona upravujícího oceňování majetku při jejím poskytnutí je 100 Kč, zaměstnanec tuto akcii koupil za

60 Kč. Výše příjmu ze závislé činnosti, jehož zdanění má být odloženo, je tedy 40 Kč.

V okamžiku prodeje má tato akcie podle zákona upravujícího oceňování majetku hodnotu 30 Kč. V průběhu byly na základě této akcie zaměstnanci vyplaceny dividendy ve výši 50 Kč. Rozdíl podle § 6 odst. 15 je kladný, a to ve výši 20 Kč (100 – 80). Příjem ze závislé činnosti ke zdanění je tedy ve výši 20 Kč (40 – 20).

Příklad č. 2:

Hodnota akcie podle zákona upravujícího oceňování majetku při jejím poskytnutí je 100 Kč, zaměstnanec tuto akcii koupil za 60 Kč. Výše příjmu ze závislé činnosti, jehož zdanění má být odloženo, je tedy 40 Kč.

V okamžiku prodeje má tato akcie podle zákona upravujícího oceňování majetku hodnotu 99,9 Kč. V průběhu byly na základě této akcie zaměstnanci vyplaceny dividendy ve výši 50 Kč. Rozdíl podle § 6 odst. 15 je záporný, a to ve výši -49,9 Kč (100 – 149,9). Příjem ze závislé činnosti ke zdanění je tedy ve výši 40 Kč.

Výpočet podle odstavce 15 se nepoužije, neboť v příkladu č. 2 nevzniká kladný rozdíl.

Příklad č. 3:

Hodnota akcie podle zákona upravujícího oceňování majetku při jejím poskytnutí je 100 Kč, zaměstnanec tuto akcii koupil za 60 Kč. Výše příjmu ze závislé činnosti, jehož zdanění má být odloženo, je tedy 40 Kč.

V okamžiku prodeje má tato akcie podle zákona upravujícího oceňování majetku hodnotu 150 Kč. V průběhu byly na základě této akcie zaměstnanci vyplaceny dividendy ve výši 50 Kč. Příjem ze závislé činnosti ke zdanění je tedy ve výši 40 Kč.

Výpočet podle odstavce 15 se nepoužije, neboť v příkladu č. 3 nevzniká kladný rozdíl, a to ještě před započtením dividend.

Příklad č. 4:

Hodnota akcie podle zákona upravujícího oceňování majetku při jejím poskytnutí je 100 Kč, zaměstnanec tuto akcii koupil za 60 Kč. Výše příjmu ze závislé činnosti, jehož zdanění má být odloženo, je tedy 40 Kč.

V okamžiku prodeje má tato akcie podle zákona upravujícího oceňování majetku hodnotu 150 Kč. Z převoditelné opce nelze pobírat dividendy. Příjem ze závislé činnosti ke zdanění je tedy ve výši 40 Kč.

Výpočet podle odstavce 15 se nepoužije, neboť v příkladu č. 4 nevzniká kladný rozdíl.

K bodu 5 (§ 6 odst. 16)

V návaznosti na navržené ustanovení § 6 odst. 14 zákona o daních z příjmů se navrhuje doplnit ustanovení § 6 odst. 16 zákona o daních z příjmů, které má pro zásadní význam pro daň z příjmu, u kterého bylo podle § 6 odst. 14 odloženo zdanění. Vzhledem k tomu, že příjem podle § 6 odst. 14 je příjmem ze závislé činnosti podle § 6 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 6 odst. 3 zákona o daních z příjmů, tak v případě, že plátce tohoto příjmu je plátcem daně podle § 38c zákona o daních z příjmů, za účelem odvedení daně z tohoto příjmu je nezbytné, aby se plátce daně dozvěděl o tom, že nastal okamžik, kterým dochází k ukončení odložení zdanění daného příjmu. Plátce daně je bez součinnosti poplatníka schopen dozvědět se o všech okamžicích podle § 6 odst. 14 s výjimkou okamžiku podle písmene d), tj. okamžiku, kdy poplatník pozbyl daný podíl nebo opci. Z tohoto důvodu se v ustanovení § 6 odst. 16 navrhuje poplatníkovi v takových případech uložit vůči zaměstnavateli oznamovací povinnost, kterou je povinen splnit

do posledního dne kalendářního měsíce, ve kterém okamžik podle § 6 odst. 14 písm. d) nastal.

5. V § 8 odst. 1 písmena e) a f) znějí:

- „e) plnění z penzijního připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem, z doplňkového penzijního spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření a z penzijního pojištění,
- f) plnění z pojištění pro případ dožití, z pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a z pojištění důchodu a plnění z jiného pojištění osob, které není pojistným plněním,“.

K bodu 5 (§ 8 odst. 1 písm. e) a f))

V návaznosti na novou koncepci daňové podpory produktů spoření na stáří se upravuje vymezení některých příjmů, které představují příjmy z kapitálového majetku. Písmeno e) se legislativně-technicky upravuje tak, aby navazovalo na terminologii užívanou pro tato plnění v § 15a ZDP, a zároveň se odstraňuje odkaz na snížení podle odstavce 6. Příjmy uvedené v písmenu e) jsou totiž příjmy z kapitálového majetku v plné výši, snížení podle odstavce se provádí až pro účely zjištění základu daně z těchto příjmů.

Písmeno f) se také legislativně-technicky upravuje. Pojem „soukromé životní pojištění“ pro účely daní z příjmů totiž nově nezahrnuje veškeré soukromé životní pojištění, ale pouze to, které splňuje podmínky v § 15a odst. 3 ZDP, příjmy z kapitálového majetku však jsou veškerá plnění z pojištění pro případ dožití, z pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a z pojištění důchodu. Co se týká jiného pojištění osob, představují příjmy z kapitálového majetku pouze plnění, která nejsou pojistným plněním, tedy zejména odkupné a průběžný výběr.

Jiná plnění z pojištění, než jsou uvedena v tomto ustanovení, jsou i nadále ostatními příjmy podle § 10 ZDP.

6. V § 8 odstavec 6 zní:

„(6) Plnění z penzijního připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem, z doplňkového penzijního spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření a z penzijního pojištění jsou základem daně po snížení o zaplacené příspěvky a státní příspěvky hrazené Českou republikou, pokud tyto státní příspěvky nebyly vráceny; v případě těchto plnění ve formě penze se zaplacené příspěvky a státní příspěvky rozloží na vymezené období pobírání penze. Plnění z pojištění pro případ dožití, z pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a z pojištění důchodu a plnění z jiného pojištění osob, které není pojistným plněním, jsou základem daně po snížení o zaplacené pojistné; v případě těchto plnění ve formě důchodu se zaplacené pojistné rozloží na vymezené období pobírání důchodu.“.

K bodu 6 (§ 8 odst. 6))

Komentář: V návaznosti na přijetí tzv. konsolidačního balíčku (ST 488) došlo k přečíslování pododstavců v § 6 odst. 9 zákona

o daních z příjmů, které bylo promítnuto v odůvodnění tohoto novelizačního bodu. Obdobně je zohledněno přijetí tohoto vládního návrhu a přečíslování odstavců v § 23 zákona o penzijním připojištění se státním příspěvkem.

V odstavci 6 se nově stanoví pravidlo pro určení základu daně u příjmů podle § 8 odst. 1 písm. e) i f) ZDP, které bylo podle dosavadní úpravy rozděleno do odstavců 6 a 7. Stanoví se obecné pravidlo, podle kterého se každý z uvedených příjmů snižuje o příspěvky, resp. pojistné, které na produkt, ze kterého plyne, bylo zaplacené, a to bez ohledu na to, kdo je zaplatil. Takto určeným základem daně se zajistí, že se daní pouze výnos z daných produktů, tj. zhodnocení naspořených prostředků. Možnost odečíst si vlastní naspořené prostředky (poplatníkem zaplacené pojistné) zajišťuje, že při vyplacení daného plnění nedojde k dodanění vlastních prostředků poplatníka, které jsou mu nyní z daného produktu vypláceny. De facto se jedná o jeho výdaj. Možnost odečíst si příspěvky, které na daný produkt hradil poplatníkovi zaměstnavatel, zajišťuje, aby tyto příspěvky nebyly dodaněny, a to buď poprvé v případě, že se jednalo o příspěvky na daňově podporovaný produkt spoření na stáří, které byly od daně osvobozené podle § 6 odst. 9 písm. ~~h~~m) ZDP, nebo podruhé, a to v případě, kdy příspěvky zaměstnavatele nebyly od daně osvobozené, protože se nejednalo o daňově podporovaný produkt spoření na stáří. Určité výjimky z tohoto pravidla existují v případech navrácené daňové podpory, viz § 15b ZDP. Základ daně snižují i státní příspěvky hrazené ČR, v opačném případě by došlo k jejich dodanění. Výjimka je však stanovena pro případy, kdy byly tyto státní příspěvky vráceny, viz § 23 odst. 23 zákona o penzijním připojištění se státním příspěvkem; pokud státní příspěvky nejsou v plnění plynoucím poplatníkovi obsaženy, není třeba o ně snižovat základ daně.

Pravidlo pro určení základu daně v případě vyplácení penze, resp. důchodu v případě pojištění pro případ dožití, pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a pojištění důchodu, se ponechává stejné jako podle dosavadní právní úpravy. Nově už toto ustanovení nestanoví výjimky pro uznatelnost příspěvků placených zaměstnavatelem, neboť to je řešeno v rámci navrácení daňové podpory produktů spoření na důchod v § 15b odst. 5 písm. g) ZDP (správně v § 15 odst. 6 písm. b) ZDP)).

Pro stanovení základu daně samozřejmě platí, že zaplacené příspěvky, státní příspěvky hrazené Českou republikou i zaplacené pojistné lze pro účely určení základu daně započítat pouze jednou. Pokud tedy z určitého produktu poplatníkovi plyne plnění v podobě penze, resp. důchodu v případě pojištění pro případ dožití, pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a pojištění důchodu, nebo více plnění po sobě, nelze u určitého plnění základ daně snížit o příspěvky či pojistné, o které byl základ daně snížen už v případě předchozího plnění z daného produktu. S ohledem na to, že se jedná o základ daně, ze kterého je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně [viz § 36 odst. 2 písm. k) ZDP], nelze základ daně stanovit záporný, tedy nelze uplatnit zaplacené příspěvky, státní příspěvky hrazené ČR nebo zaplacené pojistné ve vyšší výši, než činí plnění z produktu.

7. V § 8 se odstavec 7 zrušuje.

Dosavadní odstavce 8 a 9 se označují jako odstavce 7 a 8.

K bodu 7 (§ 8 odst. 7)

V důsledku přesunutí právní úpravy určení základu daně z příjmů podle § 8 odst. 1 písm. f) ZDP se zrušuje odstavec 7.

8. V § 8 odst. 8 větě poslední se slova „odstavců 6 a 7“ nahrazují slovy „odstavce 6“.

K bodu 8 (§ 8 odst. 8 věta poslední)

Legislativně technická úprava, která se navrhuje z důvodu zrušení odstavce 7.

9. V § 15 odstavce 5 a 6 znějí:

„(5) Od základu daně lze odečíst příspěvky v celkovém úhrnu nejvýše 48 000 Kč zaplacené poplatníkem ve zdaňovacím období na jeho daňově podporované produkty spoření na stáří a daňově podporované pojištění dlouhodobé péče, jehož je pojistníkem. Příspěvkem na produkt spoření na stáří se rozumí také pojistné na soukromé životní pojištění a majetek připsaný ve prospěch dlouhodobého investičního produktu. Příspěvkem na pojištění dlouhodobé péče se rozumí pojistné na toto pojištění.“

(6) V případě příspěvků na penzijní připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem a na doplňkové penzijní spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření lze odečíst od základu daně podle odstavce 5 pouze část měsíčního příspěvku, která převyšuje částku, od které náleží nejvyšší státní příspěvek podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem nebo zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření. V případě zaplacení jednorázového pojistného na soukromé životní pojištění se pro účely odstavce 5 za příspěvek zaplacený ve zdaňovacím období trvání pojištění považuje poměrná část jednorázového pojistného připadající na toto zdaňovací období určená s přesností na dny.“

K bodu 9 (§ 15 odst. 5 a 6)

Změna odstavce 5 navazuje na změnu legislativního uchopení podpory spoření poplatníků na stáří, konkrétně na vymezení produktů, které jsou daňově podporovány, v nově vkládaných § 15a a 15b ZDP. Z důvodu, že v uvedených nově vkládaných ustanoveních jsou vymezeny všechny produkty spoření na stáří, které jsou daňově podporovány, a to včetně všech podmínek daňové podpory, nemusí již být tyto produkty a podmínky vyjmenovávány v § 15 odst. 5 a 6 ZDP a stačí pouhý odkaz prostřednictvím použití pojmu „daňově podporovaný produkt spoření na stáří“. I nadále se tak zachovává pravidlo, podle kterého si může poplatník daně z příjmů fyzických osob od základu daně odečíst příspěvky zaplacené v daném zdaňovacím období na své penzijní připojištění se státním příspěvkem, penzijní pojištění, doplňkové penzijní spoření a soukromé životní pojištění. Nově se mezi podporované produkty zařazuje i dlouhodobý investiční produkt, zaváděný v novele ZPKT. Vzhledem k tomu, že v souvislosti se soukromým životním pojištěním je platbou na toto pojištění pojistné a v případě dlouhodobého investičního produktu jde o připsání majetku ve prospěch tohoto produktu, věta druhá v odstavci 5 stanoví, že příspěvkem na produkt spoření na stáří se rozumí i pojistné na soukromé životní pojištění a majetek připsaný ve prospěch dlouhodobého investičního produktu.

Další změnou oproti dosavadnímu stavu je, že se stanoví souhrnný limit 48 tis. Kč, který lze od základu daně odečíst a

do kterého se započítávají příspěvky na všechny uvedené produkty; neplatí tedy již samostatný limit 24 tis. Kč pro příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem, penzijní pojištění a doplňkové penzijní spoření a vedle toho samostatný limit 24 tis. Kč pro příspěvky na soukromé životní pojištění, jako tomu bylo podle dosavadního znění § 15 odst. 5 a 6 ZDP.

K doplnění původního novelizačního bodu v § 15 odst. 5 z odůvodnění pozměňovacího návrhu A:

V § 15 odst. 5 zákona o daních z příjmů se navrhuje doplnit, že od základu daně lze odečíst i příspěvky zaplacené poplatníkem na daňově podporované pojištění dlouhodobé péče, jehož je pojistníkem. Stejně jako v § 6 odst. 9 písm. m) zákona o daních z příjmů se jedná o obdobné pravidlo, jako platí pro daňově podporované produkty spoření na stáří, a limit 48 000 Kč se bude vztahovat na součet všech příspěvků podle tohoto ustanovení.

Navrhovaná věta stanoví terminologické upřesnění. V zákoně o daních z příjmů se hovoří o příspěvku na pojištění dlouhodobé péče, a to z důvodu jednotnosti s terminologií používanou v souvislosti s produkty spoření na stáří, na pojištění se však platí pojistné, nikoli příspěvky. Proto se stanoví, že příspěvkem na pojištění dlouhodobé péče se rozumí pojistné na toto pojištění. K pojmu daňově podporovaného pojištění dlouhodobé péče viz nově navrhovaný § 15c zákona o daních z příjmů.

Původní odůvodnění:

Odstavec 6 obsahuje odchylky od obecného pravidla uvedeného v odstavci 5, podle kterého se od základu daně odečítají příspěvky zaplacené v daném zdaňovacím období; tyto odchylky vyplývají z charakteru některých produktů spoření na stáří. Věta první se týká penzijního připojištění se státním příspěvkem a doplňkového penzijního spoření a přebírá dosavadní úpravu obsaženou v § 15 odst. 5 písm. a) a c) ZDP. Tyto produkty jsou oproti ostatním produktům spoření na stáří specifické tím, že kromě daňové podpory je na ně poskytována i přímá podpora ze státního rozpočtu v podobě státního příspěvku. Státní příspěvek bude nově poskytován v maximální výši 340 Kč měsíčně, a to v případě, že příspěvek poplatníka za daný měsíc činí alespoň 1,7 tis. Kč (viz novela § 14 odst. 2 ZDPS; podle § 191 odst. 6 ZDPS se zákonem o doplňkovém penzijním spoření řídí i poskytování státního příspěvku ve prospěch účastníka penzijního připojištění). V § 15 odst. 6 větě první ZDP se proto stanoví, že příspěvky poplatníka na penzijní připojištění a na doplňkové penzijní spoření lze od základu daně odečíst pouze ve výši přesahující částku, od které náleží maximální státní příspěvek, čímž se zabraňuje situaci, kdy by poplatník ke svému příspěvku na uvedené produkty dostal státní příspěvek a zároveň by část příspěvku, na kterou dostal tento příspěvek, mohl také odečíst od základu daně, a tedy by docházelo v této části ke dvojímu zvýhodnění tohoto produktu. Prakticky pravidlo uvedené ve větě první znamená, že pro účely § 15 odst. 5 ZDP bude poplatník muset od svého měsíčního příspěvku na penzijní připojištění nebo na doplňkové penzijní spoření odečíst částku 1,7 tis. Kč a od základu daně odečíst pouze takto získané částky. Pokud je poplatníkům měsíční příspěvek na penzijní připojištění nebo na doplňkové penzijní spoření nižší nebo roven 1,7 tis. Kč, odpočet od základu daně podle § 15 odst. 5 ZDP nemůže využít.

Věta druhá v odstavci 6 upravuje specifickou situaci v případě soukromého životního pojištění, kdy se nemusí příspěvky (pojistné) platit pravidelně každé zdaňovací období, ale jednorázově na celou pojistnou dobu, tedy i na několik zdaňovacích období dopředu. Pro účely odpočtu od základu daně se proto tento příspěvek (pojistné) rozpočítá na jednotlivá zdaňovací období spadající do pojistné doby, a to s přesností

na dny. Tak bude příspěvek na soukromé životní pojištění zohledněn v těch zdaňovacích obdobích, do kterých ekonomicky spadá (ačkoli je zaplacen jednorázově, pokrývá pojištění na celou pojistnou dobu), a zároveň bude moci poplatník využít limit 48 tis. Kč za každé zdaňovací období, ve kterém běží pojistná doba, zvláště, a s tímto limitem tak nebude porovnáváno celé jednorázové pojistné, jako by tomu bylo, kdyby se toto od základu daně odečítalo celé ve zdaňovacím období, ve kterém bylo zaplacené.

K podmínkám odpočtu příspěvků na dané produkty viz blíže odůvodnění k nově vkládaným § 15a a 15b ZDP.

10. Za § 15 se vkládají nové § 15a až 15c, které včetně nadpisů znějí:

„§ 15a

Produkt spoření na stáří

(1) Produktem spoření na stáří se pro účely daní z příjmů rozumí

- a) penzijní připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem,
- b) doplňkové penzijní spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření,
- c) penzijní pojištění u instituce penzijního pojištění,
- d) soukromé životní pojištění,
- e) dlouhodobý investiční produkt.

(2) Institucí penzijního pojištění se pro účely daní z příjmů rozumí poskytovatel finančních služeb oprávněný k provozování penzijního pojištění, který je

- a) provozován na principu fondového hospodaření,
- b) zřízen pro účely poskytování důchodových dávek mimo povinný důchodový systém¹³⁶⁾ na základě smlouvy nebo na základě jinak sjednané účasti na penzijním pojištění a vykonává činnost z toho vyplývající a
- c) povolen a provozuje penzijní pojištění v členském státě Evropské unie nebo státě tvořícím Evropský hospodářský prostor a podléhá dohledu příslušného orgánu v tomto státě.

(3) Soukromým životním pojištěním se pro účely daní z příjmů rozumí pojištění pro případ dožití, pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a pojištění důchodu, na který vznikne nárok nejdříve v kalendářním roce, ve kterém poplatník dosáhne 60 let věku, sjednaná s pojišťovnou, která je oprávněna k provozování pojišťovací činnosti na území členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor, ve kterých pojistná částka pro případ dožití, pokud je sjednána, činí nejméně

- a) 40 000 Kč, pokud pojistná doba činí nejméně 10 a nejvýše 20 let, nebo
- b) 70 000 Kč, pokud pojistná doba činí více než 20 let.

(4) Za pojistnou částku pro případ dožití u pojištění důchodu se pro účely daní z příjmů považuje částka odpovídající jednorázovému plnění při dožití.

(5) Dlouhodobým investičním produktem se pro účely daní z příjmů rozumí dlouhodobý investiční produkt podle zákona upravujícího podnikání na kapitálovém trhu a obdobný produkt poskytovaný zahraniční osobou oprávněnou poskytovat takový produkt v členském státě Evropské unie nebo státě tvořícím Evropský hospodářský prostor.

§ 15b

Daňová podpora produktu spoření na stáří

(1) Produkt spoření na stáří je daňově podporovaný, pokud je sjednáno nebo jinak určeno, že výplata peněžních prostředků nebo plnění z tohoto produktu nebo odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu jsou ve prospěch

a) poplatníka, který produkt sjednal, a to pouze

1. po 120 kalendářních měsících od vzniku produktu, nejdříve však v kalendářním roce, ve kterém poplatník dosáhne 60 let věku, a v případě plnění z doplňkového penzijního spoření, na které podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření vzniká nárok dosažením věku o 5 let nižšího, než je jeho důchodový věk podle zákona upravujícího důchodové pojištění, nejdříve v okamžiku dosažení věku o 5 let nižšího, než je jeho důchodový věk podle zákona upravujícího důchodové pojištění,
2. při jeho invaliditě třetího stupně, nebo
3. v souvislosti se zánikem produktu spoření na stáří, nebo

b) jiného poplatníka, a to pouze v případě

1. smrti poplatníka, který produkt sjednal,
2. úplaty poskytovateli tohoto produktu za jeho vedení nebo služby s ním související,
3. odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu za protiplnění poskytnuté ve prospěch tohoto produktu, ledaže se jedná o odepsání za protiplnění, jehož obvyklá cena je podstatně nižší než obvyklá cena odepisovaného majetku, nebo
4. plnění povinnosti stanovené jiným právním předpisem.

(2) Pro účely osvobození příjmu zaměstnance v podobě příspěvku uhrazeného zaměstnavatelem na zaměstnancův produkt spoření na stáří není tento produkt daňově podporovaný tehdy, je-li sjednáno nebo jinak určeno, že v případě smrti zaměstnance jsou výplata peněžních prostředků nebo plnění z tohoto produktu nebo odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu ve prospěch tohoto zaměstnavatele.

(3) Zaměstnanec oznámí svému zaměstnavateli, že jeho produkt spoření na stáří přestal být daňově podporovaný nebo že došlo ke skutečnosti, která má za následek navrácení daňové podpory produktu spoření na stáří, do konce kalendářního měsíce, ve kterém k tomu došlo.

(4) K navrácení daňové podpory produktu spoření na stáří dochází, pokud před uplynutím 120 kalendářních měsíců od jeho vzniku nebo před kalendářním rokem, ve kterém poplatník dosáhne 60 let věku,

a) došlo k výplatě peněžních prostředků nebo plnění z tohoto produktu nebo k odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu ve prospěch poplatníka, který produkt sjednal, nejedná-li se o

1. výplatu, plnění nebo odepsání při poplatníkově invaliditě třetího stupně,
2. výplatu, plnění nebo odepsání z důvodu zániku poskytovatele tohoto produktu nebo odnětí povolení k poskytování tohoto produktu poskytovateli, pokud jsou obdržené naspořené peněžní prostředky a majetek do 1 měsíce od jejich přijetí vloženy na poplatníkův daňově podporovaný produkt spoření na stáří stejného druhu nebo v případě penzijního připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem na jeho daňově podporované doplňkové penzijní spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření, nebo
3. plnění z doplňkového penzijního spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření, na které vznikl nárok dosažením věku o 5 let nižšího, než je poplatníkův důchodový věk podle zákona upravujícího důchodové pojištění,

b) došlo k výplatě peněžních prostředků nebo plnění z tohoto produktu nebo k odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu poplatníka ve prospěch jiného poplatníka, než který produkt sjednal, nejedná-li se o

1. výplatu, plnění nebo odepsání po smrti poplatníka, který produkt sjednal,
2. úplatu poskytovateli tohoto produktu za jeho vedení nebo služby s ním související, nebo
3. odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu za protiplnění poskytnuté ve prospěch tohoto produktu, ledaže se jedná o odepsání za protiplnění, jehož obvyklá cena je podstatně nižší než obvyklá cena odepisovaného majetku,

c) tento produkt zanikne, aniž by došlo k výplatě peněžních prostředků nebo plnění z něho nebo k odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu poplatníka, nejedná-li se o zánik produktu

1. z důvodu smrti poplatníka,

2. z důvodu zániku poskytovatele tohoto produktu nebo odnětí povolení k poskytování tohoto produktu poskytovateli, nebo
 3. se současným odepsáním všech naspořených peněžních prostředků a majetku na poplatníkův daňově podporovaný produkt spoření na stáří stejného druhu nebo v případě penzijního připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem na jeho daňově podporované doplňkové penzijní spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření, nebo
- d) došlo k vyplacení výnosů z majetku v rámci dlouhodobého investičního produktu mimo tento produkt.
- (5) Navrácením daňové podpory produktu spoření na stáří se rozumí
- a) vznik příjmu podle § 10 ve výši úhrnu příspěvků poplatníka, které byly odečteny od základu daně za bezprostředně předcházejících 10 zdaňovacích období, zaplacených na tento produkt nebo na produkt spoření na stáří stejného druhu, ze kterého byly všechny naspořené peněžní prostředky a majetek převedeny na tento produkt, a
- b) vznik příjmu podle § 6 ve výši úhrnu příspěvků hrazených zaměstnavatelem na tento produkt nebo na produkt spoření na stáří stejného druhu, ze kterého byly všechny naspořené peněžní prostředky a majetek převedeny na tento produkt, které byly ve zdaňovacím období, ve kterém nastala skutečnost, která má za následek navrácení daňové podpory produktu spoření na stáří, a v bezprostředně předcházejících 10 zdaňovacích obdobích osvobozeny od daně; tento příjem se nepovažuje za vyplácený plátcem daně z příjmů ze závislé činnosti.

(6) Pokud nastane skutečnost, která má za následek navrácení daňové podpory produktu spoření na stáří,

- a) přestane být tento produkt daňově podporovaným od
 1. → zdaňovacího období, ve kterém došlo k této skutečnosti, pro účely odečtení nezdanitelných částí základu daně a
 2. kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém došlo k této skutečnosti, pro účely osvobození příjmu zaměstnance v podobě příspěvku uhrazeného zaměstnavatelem na jeho daňově podporovaný produkt spoření na stáří a
- b) plnění z tohoto produktu se nesnižuje o příspěvky hrazené zaměstnavatelem na tento produkt pro účely určení základu daně s výjimkou
 1. příspěvků, v jejichž výši vznikl příjem podle odstavce 5 písm. b),

2. příspěvků neosvobozených od daně z příjmů fyzických osob,
3. příspěvků hrazených zaměstnavatelem před 1. lednem 2000 na penzijní připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem a
4. příspěvků hrazených zaměstnavatelem před 1. lednem 2001 na soukromé životní pojištění.

§ 15c

Pojištění dlouhodobé péče

(1) Pojištěním dlouhodobé péče se pro účely daní z příjmů rozumí pojištění, jehož pojistnou událostí je závislost pojistníka nebo jeho osoby blízké na pomoci jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb z důvodu jejich dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, sjednané s pojišťovnou, která je oprávněna k provozování pojišťovací činnosti na území členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor.

(2) Pojištění dlouhodobé péče je daňově podporované v rozsahu, ve kterém

- a) právo na pojistné plnění v důsledku pojistné události vzniká pojištěnému,
- b) se vztahuje na závislost odpovídající stupni závislosti III nebo IV podle zákona upravujícího sociální služby a
- c) jde o
 1. obnosové pojištění se sjednaným opakovaným měsíčním pojistným plněním poskytovaným po celou dobu závislosti pojištěného odpovídající stupni závislosti III nebo IV podle zákona upravujícího sociální služby nebo
 2. škodové pojištění se sjednaným pojistným plněním ve formě poskytnutí péče o pojištěného po celou dobu závislosti pojištěného odpovídající stupni závislosti III nebo IV podle zákona upravujícího sociální služby nebo náhrady nákladů na takovou péči.

(3) Pojištění dlouhodobé péče není daňově podporované, pokud pojistitel

- a) může pojistnou smlouvu vypovědět později než 2 měsíce ode dne jejího uzavření nebo ji může vypovědět na základě oznámení vzniku pojistné události nebo
- b) má právo měnit výši pojistného v závislosti na věku nebo zdravotním stavu pojištěného.“.

K bodu 10 (§ 15a až § 15c)

Komentář: V návaznosti na přijetí tzv. konsolidačního balíčku (ST 488) došlo k přečíslování pododstavců v § 6 odst. 9 zákona o daních z příjmů, které bylo promítnuto v odůvodnění tohoto novelizačního bodu.

K § 15a:

Ustanovení § 15a ZDP vymezuje produkt spoření na stáří pro účely daní z příjmů. V § 15b ZDP je potom upraveno, za jakých podmínek je tento produkt daňově podporován, tedy kdy mohou být příspěvky na něj odečteny od základu daně podle § 15 odst. 5 ZDP a kdy jsou osvobozeny od daně příspěvky, které na tento produkt svého zaměstnance zasílá zaměstnavatel, podle § 6 odst. 9 písm. ~~p)m~~) ZDP a příjmy z odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu a obdobného produktu za přiměřené protiplnění poskytnuté ve prospěch tohoto produktu.

Okruh produktů spoření na stáří, uvedený v odstavci 1, odpovídá dosavadním daňově podporovaným produktům uvedeným v § 6 odst. 9 písm. ~~p)m~~) a § 15 odst. 5 a 6 ZDP, v dosavadním znění, s tím, že se do výčtu přidává dlouhodobý investiční produkt, který je pro účely daní z příjmů definován v odstavci 5.

Podle odstavce 1 písm. a) je produktem spoření na stáří penzijní připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem. Tímto zákonem je zákon č. 42/1994 Sb. a penzijní připojištění se státním příspěvkem je vymezeno v jeho § 1 odst. 2. Podle odstavce 1 písm. b) je produktem spoření na stáří doplňkové penzijní spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření, kterým je ZDPS, a doplňkové penzijní spoření je vymezeno v jeho § 1 odst. 2.

Podle odstavce 1 písm. c) je produktem spoření na stáří také penzijní pojištění u instituce penzijního pojištění. Instituce penzijního pojištění je definována v odstavci 2, v odstavci 1 písm. c) se k samotnému produktu pouze stanoví, že se musí jednat o penzijní pojištění. Penzijní pojištění a instituce penzijního pojištění jsou vymezeny tak, aby se *de facto* jednalo o období penzijního připojištění se státním příspěvkem nebo doplňkového penzijního spoření uvedených v písmenech a) a b).

Soukromé životní pojištění uvedené v odstavci 1 písm. d) je vymezeno v odstavci 3.

Nově zařazeným produktem je dlouhodobý investiční produkt, který je vymezen v odstavci 5.

Odstavec 2 vymezuje instituci penzijního pojištění, přičemž se přebírá definice z dosavadního § 6 odst. 14 ZDP. Jediný rozdíl spočívá v tom, že pojem se nedefinuje jen pro účely zákona o daních z příjmů, ale obecně pro účely daní z příjmů, bude tedy použitelný i pro jiné právní předpisy upravující daně z příjmů, např. zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Odstavec 3 vymezuje pojem soukromého životního pojištění. Rozumí se jím pojištění pro případ dožití, pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a pojištění důchodu, na který vznikne nárok nejdříve v kalendářním roce, ve kterém poplatník dosáhne 60 let, a to vždy u pojišťovny, která je oprávněna k provozování pojišťovací činnosti na území některého členského státu EU nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor. Produktem spoření na stáří tak není pojištění důchodu, ve kterém by byla jako pojistná událost sjednána např. pouze invalidita poplatníka ve třetím stupni, neboť v takovém případě by poplatník nespořil na stáří, ale pouze pro případ této životní události; pojištění důchodu při invaliditě třetího stupně může daná smlouva obsahovat, vždy však spolu s pojištěním důchodu při dožití se určitého věku.

Další podmínka je stanovena pro ta pojištění, ve kterých je sjednána pojistná částka pro případ dožití. Tato pojistná částka musí činit nejméně 40 tis. Kč, pokud pojistná doba činí nejméně 10 a nejvýše 20 let, a 70 tis. Kč, pokud je pojistná doba delší než 20 let. Pro pojistnou dobu kratší než 10 let se

žádný požadavek nestanoví, protože vzhledem k podmínce daňové podpory produktu na stáří stanovené v § 15b odst. 1 písm. a) bodu 1 ZDP, podle které musí být výplata prostředků nebo plnění umožněna nejdříve 120 kalendářních měsíců od vzniku produktu spoření na stáří, nemůže být soukromé životní pojištění s kratší než desetiletou pojistnou dobou nikdy daňově podporováno, nemá tedy smysl pro takové pojistné stanovit podmínku výše pojistné částky. Pokud v pojištění žádná pojistná částka pro případ dožití sjednána není, tato podmínka se neuplatní, jinými slovy, ze soukromého životního pojištění jsou vyloučena pouze ta pojištění, ve kterých je pojistná smlouva pro případ dožití sjednána v nižší výši, než je uvedeno v tomto ustanovení.

Označení jednotlivých typů pojištění přitom vychází z výčtu odvětví životních pojištění v příloze 1 zákona č. 277/2009, o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů, kdy jakýkoliv druh pojištění osob by měl do některého z těchto odvětví spadnout, byť název smlouvy, běžné označení pojištění či pojistné podmínky se mohou od formálního pojmenování odvětví pojištění odlišovat. V případě smluv spadajících do pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti mohou tyto smlouvy vázat plnění jak na dožití se určitého věku, tak dne určeného ve smlouvě. Občanský zákoník v § 2824 uvádí, že v případě pojištění osob lze člověka pojistit jak pro případ „dožití se určitého věku“, tak „dožití se dne určeného ve smlouvě“. Přijetím čistě gramatického výkladu pojmu „pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti“, tj. bez zohlednění faktu, že se jedná o název odvětví životního pojištění, by mělo za následek, že smlouva, která by obsahovala pojištění pro případ dožití se dne určeného ve smlouvě nebo dřívější smrti, by nespádala do žádného odvětví životního pojištění.

U pojištění důchodu se pojistná částka nesjednává, proto je v odstavci 4 stanovena právní fikce, podle které se u tohoto produktu za pojistnou částku považuje částka odpovídající jednorázovému plnění při dožití, která se vypočítá na základě sjednaného důchodu. Podmínka sjednání pojistné částky určité výše je u soukromého životního pojištění stanovena proto, že u tohoto produktu je účelné daňové podporovat takový typ pojištění, který pojištěnému garantuje výplatu nakumulované částky, neboť jedině tak je naplněn cíl daňové podpory, tj. motivovat k odkládání části úspor na budoucí spotřebu.

Odstavec 5 obsahuje definici dlouhodobého investičního produktu pro účely daní z příjmů. Rozumí se jím nejen dlouhodobý investiční produkt podle ZPKT (jeho § 134g a následující), který může poskytovat banka, spořitelna a úvěrní družstvo, obchodník s cennými papíry, investiční společnost, samosprávný investiční fond a zahraniční osoba s obdobnou činností jako uvedené osoby, ale zákon o daních z příjmů přiznává stejné zacházení také obdobnému produktu poskytovanému zahraniční osobou oprávněnou poskytovat takový produkt v členském státě Evropské unie nebo státě tvořícím Evropský hospodářský prostor.

K § 15b:

Ustanovení § 15b stanoví podmínky daňové podpory produktů na stáří vymezených v § 15a ZDP a následky toho, když daňově podporovaný produkt přestane splňovat podmínky pro daňovou podporu. Základním následkem porušení podmínek pro daňovou podporu, který vyplývá i z konstrukce příslušných norem, je, že příspěvky na tento produkt již do budoucna nepoživají výhody uvedené v § 6 odst. 9 písm. ~~p)m~~) a § 15 odst. 5 ZDP, a to z důvodu, že tato ustanovení se v nově navrhaném znění vztahují pouze na daňově podporované produkty spoření na stáří.

Základní podmínky daňové podpory jsou uvedeny v odstavci 1 a týkají se toho, za jakých podmínek může z produktu spoření

na stáří plynout výplata peněžních prostředků nebo plnění nebo, v případě dlouhodobého investičního produktu, může být odepisován majetek z tohoto produktu. Tyto podmínky přitom mají být sjednány nebo jinak určeny, přičemž jiným určením se rozumí typicky stanovení přímo v zákoně upravujícím daný produkt spoření na stáří. Ustanovení rozlišuje pojmy „výplata peněžních prostředků“, „plnění“ a „odepsání majetku“, a to s ohledem na odlišnou povahu jednotlivých produktů spoření na stáří. Podstata penzijního připojištění, doplňkového penzijního spoření, penzijního pojištění a soukromého životního pojištění je taková, že poplatník platí příspěvky osobě, u které má tento produkt zřízen, a po určité době mu plyne nárok na určité plnění z tohoto produktu od této osoby, ať už v podobě dávek stanovených v zákoně o penzijním připojištění nebo v ZDPS, nebo pojistného plnění ze soukromého životního pojištění (v případě penzijního pojištění záleží podoba plnění zejména na zahraniční právní úpravě, kterou se řídí). V případě dlouhodobého investičního produktu je však situace jiná, jedná se o produkt poplatníka, v rámci kterého jsou peněžní prostředky a jiný majetek (viz § 134i odst. 1 ZPKT) evidovány, přičemž na něj mohou být přepsány i z jiného produktu téhož poplatníka (typicky běžného účtu u banky) a poté dochází k přepsání opačným směrem nebo výplatě peněžních prostředků. Pokud jde o přepsání majetku mezi dvěma účty patřícími témuž poplatníkovi nebo o výběr z účtu, nejedná se o převod vlastnického práva a tedy ani o plnění, ale pouze o nakládání s vlastním majetkem. Proto byla zvolena formulace „výplata peněžních prostředků“ a „odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu“, kterými se v tomto případě rozumí faktické nakládání s peněžními prostředky a jiným majetkem.

Písmeno a) upravuje, za jakých podmínek může být umožněna výplata peněžních prostředků a plnění z produktu a odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu, které plynou ve prospěch poplatníka, který produkt sjednal, týká se tedy čerpání naspořených prostředků samotným poplatníkem.

Jsou stanoveny tři možnosti časového určení výplaty, plnění nebo odepsání, a to alternativně, tedy produkt nemusí umožňovat výplatu, plnění nebo odepsání ve všech uvedených případech, nikdy však nesmí být umožněna výplata, plnění ani odepsání v jiné situaci než v některé ze tří uvedených.

Podmínka uvedená v bodě 1, tedy uplynutí 120 kalendářních měsíců od vzniku produktu a dosažení 60 let poplatníka, odráží hlavní smysl daňové podpory produktů spoření na stáří. Poplatníci jsou motivováni k tomu, aby si odkládali část svého disponibilního příjmu na dobu, kdy již pravděpodobně bude snížena jejich výdělečná schopnost, tedy po 60. roku života, a zároveň je žádoucí, aby se na tuto životní fázi začali připravovat v určitém předstihu, tedy alespoň 120 kalendářních měsíců. Vznikem produktu se přitom rozumí vznik konkrétního produktu daného poplatníka, u penzijního připojištění se jedná o jeho vznik ve smyslu § 12 zákona o penzijním připojištění se státním příspěvkem a u doplňkového penzijního spoření podle § 4 ZDPS, u ostatních pojištění se jedná zejména o datum účinnosti dané smlouvy a u dlouhodobého investičního produktu o datum jeho zřízení na základě smlouvy podle § 134g ZPKT. V případě doplňkového penzijního spoření však je možné čerpat dávky i před dosažením 60 let věku, a to při dosažení věku o 5 let nižšího, než je věk potřebný pro vznik nároku na starobní důchod podle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, viz § 22 odst. 4 a § 23 odst. 6 ZDPS, tzv. předdůchody. Stanoví se tak zvláštní pravidlo pro tento produkt, tj. i v takovém případě se doplňkové penzijní pojištění považuje za daňově podporovaný produkt spoření na stáří.

Bod 2 doplňuje bod 1, co se týká situací, kdy je podstatně snížena výdělečná schopnost poplatníka, a to o situaci, kdy se

tento poplatník stane invalidním ve třetím stupni. Výplata, plnění nebo odepsání v tomto případě nejsou podmíněny určitou dobou trvání produktu, neboť vznik invalidity třetího stupně je nepředvídanou a nepředvídatelnou skutečností a není úmyslem omezovat daňové výhody poplatníka z důvodu, že v okamžiku vzniku invalidity třetího stupně jeho spoření v rámci daného produktu netrvalo dostatečně dlouhou dobu. Výplata, plnění nebo odepsání při invaliditě poplatníka ve třetím stupni tak nevedou k povinnosti vrátit daňovou podporu, přestože nebyla dodržena podmínka „120 kalendářních měsíců, 60 let věku“, viz odstavec 4 písm. a) bod 1.

Bod 3 pamatuje na případ výplaty, plnění a odepsání, který sice neodpovídá smyslu daňové podpory produktů spoření na stáří, ale je u každého produktu spoření na stáří umožněn, a proto je nutné jej v ustanovení uvést; pokud by bylo stanoveno, že daňově podporovány jsou jen produkty s umožněnou výplatou podle bodů 1 a 2, nenaplnil by podmínku daňové podpory žádný produkt. Poplatník má samozřejmě vždy právo produkt ukončit, tedy vypovědět smlouvu, kterou ho zřídil. V takovém případě mu zpravidla vzniká právo na získání naspořených peněžních prostředků a majetku, typicky právo na odbytne v případě penzijního připojištění nebo doplňkového penzijního spoření a na odkupné v případě soukromého životního pojištění; výjimkou je zejména ukončení smlouvy o penzijním připojištění do 12 kalendářních měsíců, viz § 23 odst. 1 zákona o penzijním připojištění, nebo doplňkového penzijního spoření do 24 kalendářních měsíců, viz § 25 odst. 1 ZDPS. Zánik produktu spoření na stáří zpravidla způsobí povinnost vrátit daňovou podporu, viz odstavec 4 a 5, neboť poplatník v tomto případě z vlastního rozhodnutí přestane spořit na stáří a naspořené prostředky získá zpět, takže je popřen smysl daňové podpory daného produktu.

Písmeno b) upravuje, za jakých podmínek může být umožněna výplata, plnění nebo odepsání z daňově podporovaného produktu spoření na stáří ve prospěch jiného poplatníka než toho, který produkt sjednal. Smyslem daňové podpory je podporovat poplatníky ve spoření na vlastní stáří. Daňově podporováno není spoření na stáří jiné osoby, proto by obecně z produktu neměly plynout prostředky jiným osobám, vzhledem k fungování produktů je však třeba stanovit několik výjimek. V bodu 1 je stanovena výjimka pro případ smrti poplatníka, který produkt sjednal, protože v případě smrti samozřejmě nedojde k výplatě, plnění ani odepsání majetku z produktu ve prospěch poplatníka, který jej sjednal, ale jiné osoby, ať už určené ve smlouvě, nebo na základě zákona. Může přitom jít jak o jednorázovou výplatu naspořených prostředků, tak např. o pozůstalostní penzi z penzijního připojištění. Výjimka v bodě 2 se týká úplaty placené poplatníkem poskytovateli produktu za vedení daného produktu a služby s ním související. Vedení produktu spoření na stáří je totiž zpravidla zpoplatněno s tím, že poskytovatel si započítává tuto úplatu na peněžní prostředky držené na daném produktu, dále mohou být zpoplatněny např. jednotlivé obchodní transakce prováděné v rámci dlouhodobého investičního produktu. Tímto způsobem je sice snižován objem prostředků na daném produktu, vzhledem k tomu, že se jedná o standardní způsob placení uvedených poplatků, však toto může být u produktu umožněno a nevede k nutnosti navrácení daňové podpory [viz odstavec 4 písm. b) bod 2].

Bod 3 stanoví výjimku pro dlouhodobý investiční produkt, na kterém probíhá obchodování s investičními nástroji uvedenými v § 134i odst. 1 ZPKT. Odepsání majetku z tohoto produktu v rámci tohoto obchodování, tedy za protiplnění, jehož obvyklá cena není podstatně nižší než obvyklá cena odepisovaného majetku, jsou samozřejmě dovolené a jejich uskutečňování nezakládá povinnost navrácení daňové podpory, přestože dochází k odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu na jinou osobu [viz odstavec 4 písm. b) bod 3].

Poslední výjimka je stanovena pro případy plnění povinností stanovených jiným právním předpisem, může se jednat např. o převod majetku v rámci exekuce vedené na majetek poplatníka. Plnění těchto povinností nelze ve smlouvě o zřízení produktu spoření na stáří vyloučit, avšak pokud k němu dojde, má to za následek povinnost navrátit daňovou podporu, viz odstavec 4 písm. b), kde tento důvod výplaty, plnění nebo odepsání ve prospěch jiného poplatníka není uveden mezi výjimkami z povinnosti vrátit daňovou podporu.

Odstavec 2 doplňuje podmínky daňové podpory produktu spoření na stáří, a to pouze pro účely osvobození příspěvků placených zaměstnavatelem na produkt jeho zaměstnance od daně z příjmů podle § 6 odst. 9 písm. ~~p)m~~ ZDP. Pokud by bylo sjednáno nebo jinak určeno, že v případě smrti zaměstnance poplynou peněžní prostředky nebo plnění z jeho produktu spoření na stáří zaměstnavateli nebo bude majetek z dlouhodobého investičního produktu odepsán ve prospěch tohoto zaměstnavatele, přispíval by tak zaměstnavatel potenciálně na svůj budoucí příjem, což není záměrem daňové podporovat. Vlastní příspěvky na takový produkt spoření na stáří však může poplatník odčítat od svého základu daně podle § 15 odst. 5 ZDP.

Odstavec 3 stanoví povinnost poplatníka, který je zaměstnancem, tedy kterému plynou příjmy ze závislé činnosti, oznámit svému zaměstnavateli, pokud jeho daňově podporovaný produkt spoření na stáří přestal být daňově podporován nebo pokud došlo ke skutečnosti, která má za následek navrácení daňové podpory produktu spoření na stáří, a to do konce kalendářního měsíce, ve kterém k tomu došlo. Produkt spoření na stáří přestane být daňově podporován, pokud přestane splňovat některou z podmínek uvedených v odstavci 1 nebo 2. Skutečností, které mají za následek navrácení daňové podpory, jsou uvedeny v odstavci 4, a produkt spoření na stáří v jejich důsledku přestává být daňově podporován podle odst. 6 písm. a). Zaměstnavatel tuto informaci potřebuje z důvodu, že je plátcem daně z příjmů ze závislé činnosti poplatníka a je tedy nutné, aby již nadále s příspěvky, které zaměstnanci na tento produkt platí, nezacházel jako s daňově osvobozenými podle § 6 odst. 9 písm. ~~p)m~~ ZDP, ale zahrнул je do dílčího základu daně z příjmů ze závislé činnosti tohoto poplatníka.

Odstavec 4 vymezuje situace, kdy je poplatník povinen vrátit daňovou podporu; způsob vrácení daňové podpory je uveden v odstavci 5. Základním předpokladem vzniku povinnosti vrátit daňovou podporu je, že ještě neuplynulo 120 kalendářních měsíců od vzniku produktu spoření na stáří nebo nenastal kalendářní rok, ve kterém poplatník dosáhl 60 let věku. Po uplynutí obou uvedených okamžiků již k navrácení daňové podpory nikdy nedojde, a to bez ohledu na důvod, ze kterého následně dojde k výplatě peněžních prostředků, plnění z produktu nebo odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu (tedy zda se jedná o „řádnou“ výplatu, plnění nebo odepsání tak, jak jsou domluveny ve smlouvě, nebo zda bude např. produkt vypovězen ze strany poplatníka), případně i bez ohledu na to, že produkt zanikne a k výplatě, plnění ani odepsání nedojde vůbec (to je však spíše teoretický případ, protože po 120 kalendářních měsících již zpravidla poplatník naspoří dostatečné prostředky, aby mu i po zániku produktu vznikl nárok na určité plnění či výplatu prostředků). Dosažením uvedené doby trvání produktu a věku poplatníka totiž již produkt splnil svůj smysl, kterým je dlouhodobé (desetileté) spoření na stáří (tj. skutečnost, že poplatník má naspořené prostředky k dispozici po dosažení 60 let věku).

K navrácení daňové podpory dochází vždy ve zdaňovacím období, ve kterém nastala některá ze skutečností uvedených v písmenu a), b), c) nebo d), není tedy třeba podávat dodatečná daňová přiznání za předchozí zdaňovací období, ve kterých byla daňová podpora čerpána.

Podle písmena a) k navrácení daňové podpory dojde, pokud před uplynutím 120 kalendářních měsíců od vzniku daného produktu spoření na stáří nebo před kalendářním rokem, ve kterém poplatník dosáhne 60 let věku, dojde k výplatě peněžních prostředků, nebo plnění z něho nebo k odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu, a to ve prospěch poplatníka, který produkt sjednal. Jsou však stanoveny 3 výjimky z tohoto pravidla.

Výjimka v bodě 1 je stanovena pro případy, kdy k takové výplatě, plnění nebo odepsání dojde při invaliditě poplatníka třetího stupně. Invalidita ve třetím stupni totiž také představuje životní událost, na kterou je spoření určeno (viz odstavec 1 písm. a) bod 2, podle kterého je možné v podmínkách produktu umožnit výplatu, plnění nebo odepsání i v případě invalidity ve třetím stupni), neboť i v tomto případě je snížena výdělečná schopnost poplatníka. Není tedy žádoucí ho v této situaci postihovat povinností vrácení daňové podpory, kterou v minulosti na tento daňově podporovaný produkt čerpal.

V bodě 2 je výjimka stanovena pro situace, kdy dojde k výplatě, plnění nebo odepsání z důvodu zániku poskytovatele produktu nebo z důvodu, že poskytovateli bylo odňato povolení k poskytování daného produktu. V takovém případě nejsou podmínky daňové podpory porušeny zaviněním poplatníka, ale z důvodů na straně poskytovatele produktu, není proto chťené poplatníka trestat nutností navrácení daňové podpory poskytnuté na tento produkt. Podmínkou však je, že poplatník obdržené naspořené peněžní prostředky do 1 měsíce od jejich přijetí vloží na jiný daňově podporovaný produkt spoření na stáří stejného druhu, tedy pokračuje ve spoření na stáří. Speciální úprava se týká penzijního připojištění se státním příspěvkem, které již nelze nově založit (s výjimkami vyplývajícími z § 191 odst. 1 ZDPS), ale bylo nahrazeno institutem doplňkového penzijního spoření, proto je nutno naspořené prostředky vložit na tento produkt, případně je převést do transformovaného fondu jiné penzijní společnosti.

Další výjimka je stanovena v bodě 3 pro případ plnění z doplňkového penzijního spoření, které je podle ZDPS navázáno na dosažení věku o 5 let nižšího, než je důchodový věk podle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, viz § 22 odst. 4 a § 23 odst. 6 ZDPS, tzv. předdůchody. V případě takového čerpání dávek nevznikne povinnost navrácení daňové podpory podle odstavců 4 a 5 ani důsledky uvedené v odstavci 6.

Písmeno b) stanoví povinnost navrácení daňové podpory v případě výplaty, plnění nebo odepsání z produktu spoření na stáří ve prospěch jiného poplatníka, než který produkt sjednal. Výjimky z tohoto pravidla odpovídají případům, pro které mohou být takové výplata, plnění nebo odepsání umožněny podle odstavce 1 písm. b), s výjimkou plnění povinností stanovených jinými právními předpisy. Pokud tedy dojde k výplatě, plnění nebo odepsání ve prospěch jiného poplatníka z důvodu smrti poplatníka, který produkt sjednal, z důvodu úplaty poskytovateli tohoto produktu nebo v rámci obchodování na dlouhodobém investičním produktu, nevzniká povinnost vrátit daňovou podporu, v jiných případech takové výplaty, plnění nebo odepsání tato povinnost vzniká.

Písmeno c) stanoví povinnost navrácení daňové podpory v případě, že dojde k zániku produktu spoření na stáří bez toho, že by z něho byly vyplaceny nějaké peněžní prostředky nebo došlo k plnění z něho nebo k odepsání majetku v případě dlouhodobého investičního produktu. Jedná se o ne příliš časté případy, kdy produkt zanikne a zároveň na něm poplatník nenaspořil dostatečně vysokou částku, aby mu vznikl nárok na nějaké plnění, výplatu či odepsání z něho, v případě penzijního připojištění a doplňkového penzijního spoření se může jednat o situace, kdy jsou tyto produkty poplatníkem vypovězeny dříve, než vznikne nárok na odbytné, viz výše. Výjimka je opět stanovena pro zánik z důvodu smrti poplatníka, zánik z důvodu

zániku poskytovatele produktu nebo odnětí povolení k poskytování daného produktu a také pro situaci, kdy produkt spojení na stáří sice zanikne, ale poplatník současně převede naspořené peněžní prostředky a majetek na jiný daňově podporovaný produkt spojení na stáří stejného druhu. Druhem produktu spojení na stáří se přitom myslí položky v jednotlivých písmenech § 15a odst. 1 ZDP. Výjimka z povinnosti vracet daňovou podporu stanovená pro případ převedení naspořených prostředků na jiný daňově podporovaný produkt spojení na stáří stejného druhu umožňuje poplatníkům změnit smluvní stranu, u které mají daný produkt zřízený (např. z důvodu poskytování vyšších úroků nebo nižších poplatníků za vedení produktu), aniž by ztratili daňovou podporu z důvodu předčasného ukončení produktu. Při takovém převodu je totiž zachován smysl daňové podpory, naspořené peněžní prostředky a majetek jsou pouze převáděny jinam a poplatník dál pokračuje ve spojení na stáří. Převod se přitom má týkat všech naspořených peněžních prostředků a majetku, avšak samozřejmě může dojít k situaci, kdy musí být hrazeny např. poplatky za daný převod; peněžní prostředky, kterými je taktový poplatek placen, potom už nejsou naspořeny prostředky a zaplacení takového poplatku nebrání využití možnosti převodu peněžních prostředků a majetku bez nutnosti navracet daňovou podporu. Jako speciální případ je uvedena výjimka pro převod naspořených prostředků z penzijního připojištění na doplňkové penzijní spoření, který je umožněn v § 191 ZDPS. Pokud poplatník po takovém převodu naplní podmínky pro vrácení daňové podpory produktu podpory spojení na stáří, navrací i daňovou podporu využitou v době, kdy byly peněžní prostředky a majetek na již zaniklém produktu spojení na stáří.

Písmeno d) se týká pouze dlouhodobého investičního produktu a stanoví, že k navrácení daňové podpory dojde také tehdy, kdy výnosy z majetku vedeného v rámci tohoto produktu nejsou poplatníkovi vyplaceny ve prospěch tohoto produktu, ale jinam, typicky na jiný účet. Smyslem daňové podpory produktů spojení na stáří totiž je podporovat kumulaci prostředků na daném produktu až do splnění podmínky „120 kalendářních měsíců, 60 let věku“, a to nejen příspěvků poplatníka, případně jeho zaměstnavatele, ale také výnosů plynoucích z majetku v rámci tohoto produktu. V případě, kdy si poplatník výnosy z majetku v rámci dlouhodobého investičního produktu nebo obdobného produktu tedy nechává vyplácet mimo tento produkt, to znamená, že s nimi může ihned nakládat a nespoří je na stáří, vzniká povinnost navrácení daňové podpory tohoto produktu.

Odstavec 5 stanoví, co se rozumí navrácením daňové podpory produktu spojení na stáří.

Podle písmena a) poplatníkovi vzniká příjem podle § 10 ZDP ve výši úhrnu příspěvků zaplacených na produkt spojení na stáří, kterého se skutečnost podle odstavce 4 týká, které byly odečteny od základu daně za bezprostředně předcházejících 10 zdaňovacích období. Tím dochází ke zvýšení základu daně o částku, o kterou byl v předcházejících 10 zdaňovacích obdobích snížen. Zvolená desetiletá doba vychází z maximální lhůty pro stanovení daně a také doby, po kterou lze požadovat uchovávání dokladů o příspěvcích odečtených od základu daně a příspěvcích hrazených zaměstnavatelem, které byly od daně osvobozeny. Pokud v uplynulých 10 zdaňovacích obdobích došlo k převedení naspořených peněžních prostředků a majetku vedeného v rámci tohoto produktu z jiného daňově podporovaného produktu spojení na stáří stejného druhu, počítají se do úhrnu příspěvků, ze kterého vzniká příjem podle § 10 ZDP, i příspěvky zaplacené na tento předchozí produkt, které byly odečteny od základu daně v uplynulých 10 zdaňovacích obdobích. Stejně tak se postupuje, pokud v průběhu uvedených 10 zdaňovacích období poplatník převáděl naspořené peněžní prostředky a majetek mezi více produkty téhož druhu.

~~Písmeno b), obdobně jako písmeno a), stanoví vrácení daňové podpory, která byla čerpána v uplynulých 10 zdaňovacích obdobích. V tomto případě jde o specifikum dlouhodobého investičního produktu, protože podle § 4 odst. 1 písm. zm) ZDP jsou od daně osvobozeny příjmy z odepsání majetku z takového produktu, který je daňově podporovaným produktem spojení na stáří. Pokud produkt přestane být daňově podporovaným, je třeba zdánit příjmy, které byly dříve z důvodu daňové podpory osvobozeny. Stanoví se proto, že vzniká příjem ve výši těchto dříve osvobozených příjmů, přičemž tyto příjmy se pro tyto účely sníží o související výdaje stejně, jako by tomu bylo, kdyby byly standardně zdaňovány ve zdaňovacím období, ve kterém vznikly. Jedná se tedy o výdaje uvedené v § 10 odst. 4 a 5 ZDP. Zároveň se v části věty za středníkem stanoví, že příjmem, který vzniká v případě navrácení daňové podpory, nejsou ty příjmy, které by byly osvobozeny od daně při svém vzniku, i kdyby nešlo o odepsání majetku na daňově podporovaném dlouhodobém investičním produktu. Osvobození od daně může totiž nastat i např. podle § 4 odst. 1 písm. w) a x) ZDP, a pokud daný příjem splňoval při svém vzniku i tyto jiné podmínky pro osvobození, nemá být nyní dodáván z důvodu vrácení daňové podpory, protože stále existuje jiný důvod pro jeho osvobození. Z toho vyplývá, že poplatník by si měl uchovávat záznamy o pohybech majetku na daňově podporovaném dlouhodobém investičním produktu pro případ vzniku povinnosti navrácení daňové podpory, protože bude muset prokázat případné tituly pro to, aby tyto příjmy nemusely být zahrnuty do úhrnu příjmů vzniklých za posledních 10 zdaňovacích období (tj., že by se v daných uplynulých zdaňovacích obdobích jednalo o osvobozené příjmy). Stejně jako v případě písmene a) se dodanění týká i příjmů z předchozích produktů stejného druhu.~~

Upřesnění k použitelnosti odůvodnění k původnímu novelizačnímu bodu po přijetí pozměňovacího návrhu B:

Vzhledem k vypuštění původního ustanovení § 15b odst. 5 písm. b) ZDP pozměňovacím návrhem B není výše uvedený přeškrtnutý odstavec odůvodnění již platný.

Podle písmena ~~e)~~**b)** poplatníkovi vznikne příjem podle § 6 ZDP, tedy příjem ze závislé činnosti, ve výši úhrnu příspěvků hrazených zaměstnavatelem na tento produkt, které byly ve zdaňovacím období, ve kterém dochází k navrácení daňové podpory, a v 10 bezprostředně předcházejících zdaňovacích obdobích osvobozeny od daně z příjmů. Dochází tak *de facto* ke zvýšení základu daně o příspěvky zaměstnavatele, které byly v uvedených obdobích osvobozeny od daně. Na rozdíl od vzniku příjmu podle § 10 ZDP podle písmena a) zde vzniká příjem i ve výši příspěvků zaměstnavatele zaplacených ve zdaňovacím období, ve kterém k navrácení daňové podpory dochází, a to z důvodu, že zaměstnavatel platí za poplatníka měsíční zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti a osvobození příspěvků zaplacených zaměstnavatelem za předcházející část zdaňovacího období, kdy ještě šlo o daňově podporovaný produkt, již bylo promítnuto do těchto záloh. Aby zaměstnavatel nemusel opravovat již zaplacené zálohy, stanoví se v části věty za středníkem, že takto vzniklý příjem podle § 6 ZDP se nepovažuje za příjem vyplácený plátcem daně z příjmů ze závislé činnosti. Zálohy zaplacené zaměstnavatelem tak zůstávají beze změny i v případě, že nastane některá ze skutečností uvedených v odstavci 4, a zaměstnanec je povinen navrátit daňovou podporu tak, že sám uvede v daňovém priznání příjem podle § 15b odst. 5 písm. ~~e)~~**b)** ZDP. Vzhledem k tomu, že se vzniklý příjem nepovažuje za vyplácený plátcem daně, neplatí se z něho pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti ani pojistné na veřejné zdravotní pojištění. Stejně jako v případě písmene a) ~~a-b)~~ se dodanění týká i příjmů z předchozích produktů stejného druhu.

Odstavec 6 stanoví další důsledky toho, že nastane některá skutečnost, která má za následek navrácení daňové podpory produktu spojení na stáří, uvedená v odstavci 4. Tyto další důsledky nespočívají v navrácení dříve využitě podpory, ale týkají se budoucího zacházení s takovým produktem.

Písmeno a) stanoví, že produkt spojení na stáří přestane být daňově podporovaný. Podle bodu 1 přestane být daňově

podporovaným od zdaňovacího období (tedy od jeho počátku), ve kterém k některé ze skutečností uvedených v odstavci 4 došlo, pro účely odečtení nezdanitelných částí základu daně a pro účely osvobození příjmů z odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu. To tedy brání tomu, aby poplatník v daném zdaňovacím období snížil svůj základ daně o příspěvky zaplacené na daný produkt spoření na stáří předtím, než přestal být daňově podporovaný. Zároveň je v důsledku bodu 1 znemožněno, aby si poplatník odečítal od základu daně příspěvky zaplacené na takový produkt spoření na stáří v budoucnu, a to i v případě, že by byly opět splněny podmínky jeho daňové podpory uvedené v odstavci 1 (tedy došlo ke změně smlouvy); jakmile tedy jednou dojde k situaci, která má za následek navrácení daňové podpory daného produktu, nelze už nikdy od základu daně odečítat příspěvky zaplacené na tento produkt. ~~Obdobně to platí i pro osvobození příjmů z odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu nebo obdobného produktu.~~

Upřesnění k použitelnosti odůvodnění k původnímu novelizačnímu bodu po přijetí pozměňovacího návrhu B:

Vzhledem k vypuštění části ustanovení § 15b odst. 6 písm. a) ZDP pozměňovacím návrhem B není výše přeškrtnutá věta odůvodnění již platná.

Bod 2 upravuje konec daňové podpory produktu pro účely osvobození příjmu zaměstnance v podobě příspěvku uhrazeného na daný produkt zaměstnavatelem. Z výše uvedených důvodů, že zaměstnavatel promítá osvobození příspěvku placeného na daňově podporovaný produkt spoření na stáří do záloh na daň za jednotlivé kalendářní měsíce, se stanoví, že produkt přestává být daňově podporovaný, a tedy toto osvobození se neuplatní, až od kalendářního měsíce následujícího po měsíci, ve kterém ke skutečnosti podle odstavce 4 došlo. O tom musí poplatník svého zaměstnavatele informovat podle odstavce 3 a zaměstnavatel následně nebude osvobození v dalších zálohách na daň uplatňovat.

Podle písmene b) má skutečnost, která má za následek navrácení daňové podpory, vliv i na určení základu daně při zdanění plnění plynoucích z produktů spoření na stáří podle § 8 odst. 6 ZDP, tedy pouze penzijního připojištění se státním příspěvkem, penzijního pojištění, doplňkového penzijního spoření a soukromého životního pojištění. Na dlouhodobý investiční produkt se toto ustanovení z logiky věci neuplatní, protože z tohoto produktu neplynou plnění. Tento způsob navrácení daňové podpory vychází z dosavadní právní úpravy obsažené v dosavadním § 8 odst. 6 a 7 ZDP, která u některých plnění z uvedených produktů omezovala snížení daně o příspěvky zaplacené zaměstnavatelem. V souvislosti s novou koncepcí daňové podpory se toto pravidlo stanoví obecně pro všechna plnění, která z těchto produktů poplynou poté, co byly porušeny podmínky pro daňovou podporu.

Jsou však stanoveny čtyři výjimky. Podle bodu 1 se pro určení základu daně budou zohledňovat příspěvky zaměstnavatelů, které představují příjem podle odstavce 5 písm. ~~e)~~**b)** tohoto ustanovení, neboť jejich neuznáním při určení základu daně z plnění z tohoto produktu by došlo k jejich dvojitmu zdanění (jednou jako příjmu podle § 6 a podruhé v rámci plnění z daného produktu, které by o výši těchto příspěvků nebyl pro účely zjištění základu daně snížen). Podle druhé výjimky, uvedené v bodě 2, se pro účely základu daně budou zohledňovat příspěvky zaměstnavatele, které nebyly od daně z příjmů osvobozeny podle § 6 odst. 9 písm. ~~p)~~**m)**. Jedná se např. o situaci, kdy produkt spoření na stáří přestal být daňově podporovaným z důvodu změny podmínek produktu tak, že již nejsou splněny podmínky uvedené v odstavci 1 nebo 2, a příspěvky zaměstnavatele tak již nejsou od daně osvobozené. Třetí výjimka, uvedená v bodě 3, se přebírá z dosavadního § 8 odst. 6 ZDP a týká se situací, kdy by po nabytí účinnosti tohoto zákona poplatník převedl na své nově

vzniklé doplňkové penzijní spoření prostředky z penzijního připojištění se státním příspěvkem, na které mu zaměstnavatel přispíval před 1. lednem 2000. Tehdy placené příspěvky zaměstnavatele totiž nebyly osvobozené od daně z příjmů na straně poplatníka, byly už tedy jednou zdaněny a musí být o ně snížen základ daně při výplatě plnění z doplňkového penzijního spoření, jinak by došlo k jejich dvojitmu zdanění. Čtvrtá výjimka, uvedená v bodě 4, je obdobná výjimce podle bodu 3 a je přebírána z dosavadního § 8 odst. 7 ZDP. Týká se situací, kdy poplatník po nabytí účinnosti tohoto zákona převedl své prostředky z jednoho soukromého životního pojištění na jiné. Pokud mu totiž na původní soukromé životní pojištění přispíval zaměstnavatel před 1. lednem 2001, nebyly tyto příspěvky osvobozené od daně, a proto o ně při výplatě plnění musí být snížen základ daně, aby nebyly zdaněny dvakrát. Na jiné než uvedené situace převodu prostředků mezi dvěma produkty spoření na stáří se ustanovení bodů 3 a 4 nepoužijí, protože podle přechodného ustanovení pod bodem 2 se tato navrhovaná nová úprava použije pouze na produkty spoření na stáří vzniklé po nabytí účinnosti tohoto zákona; na produkty spoření na stáří vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, na které přispíval zaměstnavatel před 1. 1. 2000, resp. 1. 1. 2001, se tedy použije dosavadní právní úprava, včetně § 8 odst. 6 a 7 ZDP.

Ke změně původního novelizačního bodu v § 15b odst. 5 a 6 ZDP z odůvodnění pozměňovacího návrhu B:

Navrhované změny v *původních* ustanoveních § 15b odst. 5 písm. a) a b) a v ustanovení § 15b odst. 6 písm. a) bodu 1 a písm. b) bodu 1 zákona o daních z příjmů mají legislativně technický charakter a navazují na vypuštění § 4 odst. 1 písm. zi) zákona o daních z příjmů. Vzhledem k tomu, že se navrhuje vypustit zvláštní režim pro osvobození příjmů z úplatného odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu za protiplnění poskytnuté na tento produkt, jehož obvyklá cena není podstatně nižší než obvyklá cena odepisovaného majetku, není zapotřebí v navazujících ustanoveních zákona o daních z příjmů regulovat situace, které by v návaznosti na takové osvobození vznikaly.

K doplnění původního novelizačního bodu o § 15c ZDP z odůvodnění pozměňovacího návrhu A:

S ohledem na trendy demografického vývoje se stává velmi palčivou problematika financování péče o osoby, které se o sebe nejsou schopny samy postarat. Je proto žádoucí, aby v případě potřeby dlouhodobé péče byly náklady na ni zabezpečeny vícezdrojově. Tato zdravotně sociální péče totiž do budoucna nebude, s ohledem na prognózy prodloužení věku dožití a snižování podílu ekonomicky aktivních osob v české populaci, moci spoléhat na financování pouze z veřejného zdravotního pojištění a systému státní sociální péče. Pro poskytování a zajištění dlouhodobé péče pro takové potřebné osoby je i celospolečensky žádoucí najít další zdroj financování. Podpora dlouhodobě nesoběstačných osob přitom nedopadá pouze na seniory, ačkoliv ti jsou hlavní kategorií příjemců této péče, ale i na další osoby, kterým jejich zdravotní stav neumožňuje péči o svou osobu, anebo o osobu blízkou, a to bez ohledu na věk.

Jako řešení se nabízí zapojení soukromoprávních subjektů jako dalšího ze zdrojů kapitálu. Aby tento nástroj plnil dobře svoji funkci, je třeba zajistit motivaci občanů ke sjednávání produktů soukromého pojištění dlouhodobé péče. Tuto motivaci může významně podpořit stát, podobně, jako je tomu v systému stavebního spoření či produktů spoření na stáří. Zároveň je potřebné motivovat i zaměstnavatele, aby příspěvky na toto pojištění zařadili mezi benefity, které poskytují svým zaměstnancům.

Nad rámec stávajícího stavu by tak měly být daňově podporovány i další pojistné produkty z kategorie pojištění

osob, tedy produkty pojištění dlouhodobé péče. Tyto produkty nejsou rezervovné (tedy nedochází k tvorbě rezervy), ale klient se jimi chrání pro případ stavu nesoběstačnosti, podobně, jako je tomu v případě řady jiných druhů pojištění. Daňová podpora těchto produktů je přínosná jak z národohospodářského, tak i sociálního hlediska. Zaměření pojištění na skutečně podstatné životní situace umožní klientům a jejich rodinám získat dodatečné zdroje, které mohou investovat do rekonvalescence a návratu osoby do běžné ekonomické aktivity. To přinese pozitivní fiskální dopad v podobě nižšího čerpání sociálních dávek a vyššího daňového inkasa. V případě, kdy zdravotní situace je dlouhodobě nepříznivá, lze z pojistného plnění řešit adaptaci na novou životní situaci, včetně využití různých asistenčních a podpůrných služeb. Pojistný sektor těmito prostředky zvyšuje finanční dostupnost těchto služeb a usnadňuje adaptaci české ekonomiky na proces stárnutí populace. V neposlední řadě – z pohledu rodin a domácností těchto klientů – bude péče o ně méně závislá na neformální péči rodinných příslušníků, což opět přinese dlouhodobě pozitivní rozpočtové dopady pro stát, ale zejména také úlevu v mnohdy velmi složité (psychicky i fyzicky) situaci těchto domácností.

Změny předložené tímto návrhem tedy přináší rozšíření spektra daňově podporovaných produktů na produkty soukromého pojištění dlouhodobé péče, čímž se zajistí významné snížení rizika finančních dopadů na občany v případě, že u nich vznikne potřeba dlouhodobé zdravotní sociální péče.

Ve vztahu k dopadům na státní rozpočet lze očekávat, že dopad daňového zvýhodnění soukromého pojištění dlouhodobé péče bude pro státní rozpočet v prvních několika letech minimální, v řádu 100 až 200 mil. Kč ročně. Proti těmto daňovým nákladům budou stát pozitivní fiskální důsledky plynoucí ze zavedení a fungování pojištění dlouhodobé péče. Konkrétně:

- Pojistné plnění zvýší prakticky okamžitě finanční možnosti domácností. Dlouhodobá péče bude moci být méně závislá na rodinných příslušnících. Ti nebudou muset tak často přerušovat svou ekonomickou aktivitu a budou i nadále přispívat do veřejných rozpočtů platbou daní a budou méně čerpat sociální dávky.
- Zvýšené příjmy domácností z pojistných plnění budou použity primárně na financování služeb dlouhodobé péče (terénní či lůžkové). Tyto zdroje omezí závislost zařízení sociální péče na dotacích z veřejných rozpočtů a sníží budoucí fiskální výdaje.
- Nárůst disponibilních příjmů organizací dlouhodobé péče povede k navýšení dnes extrémně podhodnocených mezd v sektoru, popřípadě k investicím do vyšší kvality poskytovaných služeb, a tudíž ke zvýšení daňového inkasa státu.

Celkově lze předpokládat dokonce kladnou fiskální bilanci z titulu zavedení daňové podpory pojistným produktům zaměřeným na dlouhodobou péči.

Pozměňovací návrh proto zavádí daňovou podporu v případě, kdy poplatník uzavře tzv. pojištění dlouhodobé péče, tedy pojištění pro případ, kdy se on nebo jeho osoba blízká stane závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Návrh navazuje na daňovou podporu poskytovanou podle návrhu zákona (a s určitými odchylkami již podle současné právní úpravy) v případě, kdy si poplatník spoří na stáří v rámci penzijního připojištění, doplňkového penzijního spoření, penzijního pojištění, soukromého životního pojištění nebo nově zaváděného dlouhodobého investičního produktu. Daňová podpora se uskutečňuje dvěma způsoby, a to možností odečíst od základu daně pojistné, které poplatník platí na pojištění

dlouhodobé péče pro sebe nebo pro své osoby blízké, a osvobozením od daně příspěvků, které poplatníkovi platí na takové pojištění dlouhodobé péče zaměstnavatel. Oproti uvedeným produktům spoření na stáří je daňová podpora pojištění dlouhodobé péče odlišná v tom, že nikdy nevzniká povinnost ji dodatečně vracet (k vracení daňové podpory produktů spoření na stáří viz § 15b odst. 4 až 6 zákona o daních z příjmů ve znění návrhu zákona), a to z důvodu jeho odlišného charakteru. Smyslem pojištění dlouhodobé péče totiž není kumulace prostředků na stáří, ale ochrana pro případ, že by se poplatník stal závislým na pomoci jiné fyzické osoby v průběhu doby, kdy je pojištěn. Smlouvu o pojištění dlouhodobé péče tedy může poplatník kdykoli vypovědět, aniž by to pro něho mělo daňové důsledky, protože smysl pojištění byl naplňován po dobu účinnosti smlouvy a to není nijak ovlivněno tím, že pojištění nebude pokračovat v budoucnu.

Plnění z pojištění dlouhodobé péče plynoucí pojištěnému, ať již v peněžní, nebo nepeněžní formě, je osvobozeno od daně z příjmů podle § 4 odst. 1 písm. k) bodu 4 zákona o daních z příjmů jako jiné plnění z pojištění osob, na které se nevztahuje výjimka z tohoto osvobození uvedená v tomto bodě. Podle § 2824 občanského zákoníku lze v pojištění osob pojistit člověka pro případ smrti, dožití se určitého věku nebo dne určeného ve smlouvě jako konec pojištění, pro případ nemoci, úrazu nebo jiné skutečnosti související se zdravím nebo změnou osobního postavení pojištěné osoby. V případě pojištění dlouhodobé péče se bude jednat o pojištění osob, byť se nemusí vždy jednat o životní pojištění, které lze sjednat pouze jako obnosové, a to z důvodu, že pojištění dlouhodobé péče lze sjednat i jako škodové pojištění.

Navrhuje se legislativně technická úprava úvodní části čl. 1 bodu 10 v návaznosti na to, že do zákona o daních z příjmů se navrhuje vložit ještě § 15c.

Navrhuje se do zákona o daních z příjmů vložit nový § 15c, který bude vymezovat pojištění dlouhodobé péče a podmínky, za kterých je daňově podporované.

V odstavci 1 je definováno pojištění dlouhodobé péče. Jde o pojištění, které musí splňovat dvě podmínky. První z nich je, že pojistnou událostí (tj. nahodilá událostí, kterou pojištění kryje) je závislost pojistníka nebo jeho osoby blízké na pomoci jiné fyzické osoby při zvládnání základních životních potřeb z důvodu jejich dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pojištěným tedy může být jak pojistník, tak jeho osoba blízká. Formulace „závislost na pomoci jiné fyzické osoby při zvládnání základních životních potřeb z důvodu jejich dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu“ odpovídá podmínkám, za kterých má osoba nárok na příspěvek na péči podle § 7 a § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění (dále jen „zákon o sociálních službách“), ve většině případů tedy bude vznikat současně nárok na příspěvek na péči a nárok na pojistné plnění z pojištění dlouhodobé péče, pojištěným z pojištění dlouhodobé péče však může být i osoba, která nemůže mít nárok na příspěvek na péči, viz § 4 zákona o sociálních službách. Tak tomu bude typicky v případech, kdy pojištěným z pojištění dlouhodobé péče je osoba blízká poplatníka, která nemá trvalý pobyt v České republice.

Druhou podmínkou je, že pojištění je sjednáno s pojišťovnou, která je oprávněna k provozování pojišťovací činnosti na území členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor. Jedná se o stejnou podmínku, která je stanovena pro soukromé životní pojištění v § 15a odst. 3 zákona o daních z příjmů.

Odstavec 2 omezuje rozsah, ve kterém je pojištění dlouhodobé péče daňově podporované. Význam tohoto ustanovení spočívá v tom, že osvobození od daně v § 6 odst. 9 písm. m) zákona o daních z příjmů a možnost odpočtu od základu daně v § 15 odst. 5 zákona o daních z příjmů jsou stanoveny pouze

pro příspěvky na daňově podporované pojištění dlouhodobé péče. Pojištění dlouhodobé péče přitom zahrnuje veškerá pojištění, která splňují podmínky uvedené v § 15c odst. 1 zákona o daních z příjmů. Daňově podporované je však takové pojištění pouze v rozsahu uvedeném v odstavci 2, a tedy na příspěvek na takové pojištění bude možné aplikovat § 6 odst. 9 písm. m) a § 15 odst. 5 zákona o daních z příjmů pouze v poměrné části odpovídající rozsahu, ve kterém jsou splněny podmínky podle odstavce 2.

První z těchto podmínek, uvedenou v písmenu a), je to, že právo na pojistné plnění z pojištění dlouhodobé péče vznikne pojištěnému, tj. osobě, na jejíž život nebo zdraví se pojištění vztahuje. Podle § 2770 občanského zákoníku může být osobou oprávněnou z pojištění i pojistník v případě, že není pojištěným. Z hlediska daňového je chtěné podporovat případy, kdy pojistné plnění na základě nastalé pojistné události obdrží ten, kdo se ocitne ve stavu závislosti na pomoci jiné osoby, tj. pojištěný. Je pak na volbě pojištěného, zda si za obdržené prostředky z pojistného plnění bude hradit terénního pracovníka, který mu bude zajišťovat péči v jeho domově, nebo si za tyto prostředky zaplatí péči v zařízení poskytujícím dlouhodobou péči. Pojištěný se též může rozhodnout, že prostředky získané z pojistného plnění daruje pojistníkovi, který se o něj bude starat. V takovém případě by se na straně pojistníka (obdarovaného) jednalo o bezúplatný příjem od daně z příjmů osvobozený na základě § 10 odst. 3 zákona o daních z příjmů, protože pojištěný a pojistník jsou osoby blízké.

Druhou z těchto podmínek, uvedenou v písmenu b), je to, že se pojištění vztahuje na pojistnou událost, kterou je závislost na pomoci jiné fyzické osoby při zvládnání základních životních potřeb z důvodu jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu odpovídající stupni závislosti III nebo IV podle zákona o sociálních službách (viz jeho § 8). Přitom pojištění se může vztahovat i na závislost odpovídající stupni závislosti I nebo II podle zákona o sociálních službách, ale potom je potřeba pro účely daní z příjmů určit, jaká část pojistného je placena na krytí této pojistné události a jaká část na krytí závislosti odpovídající stupni závislosti III nebo IV, a pouze tuto druhou část použít pro účely § 6 odst. 9 písm. m) a § 15 odst. 5 zákona o daních z příjmů. Toto rozčlenění pojistného se provede např. pojistně-matematickými metodami na základě pravděpodobnosti toho, že dané pojistné události nastanou, a výše pojistného plnění, která je pro ně sjednána. V případě, že se bude jednat o zahraniční pojištění, je nutné zkoumat, zda pojistná událost v podobě závislosti na pomoci jiné fyzické osoby odpovídá závislosti III nebo IV tak, jak ji vymezuje zákon o sociálních službách.

Poslední podmínkou daňové podpory, stanovenou v písmenu c), je určitý charakter pojištění a pojistného plnění. Pojištění se dělí na škodové a obnosové, viz § 2811 a § 2821 občanského zákoníku, přičemž škodové pojištění vyrovnává úbytek majetku vzniklý v důsledku pojistné události a obnosové pojištění zavazuje pojistitele v případě pojistné události k poskytnutí jednorázového či opakovaného pojistného plnění v ujednaném rozsahu. Pojištění dlouhodobé péče, jak je vymezeno v odstavci 1, může být jak obnosové, tak škodové. Zatímco škodové pojištění slouží výhradně k náhradě majetkové újmy a poskytnutím pojistného plnění by nikdy nemělo dojít k obohacení oprávněné osoby, pak smyslem obnosového pojištění je získání pojistného plnění ve formě sjednané finanční částky, „obnosu“. Sjednaná částka pojistného plnění pak nijak nesouvisí s případnou újmou či škodou vzniklou při pojistné události. Pro případ, kdy se bude jednat o obnosové pojištění, je v bodě 1 stanoveno, že musí být sjednáno opakované měsíční plnění poskytované po celou dobu závislosti pojištěného odpovídající stupni závislosti III nebo IV podle zákona upravujícího sociální služby (obnosové pojištění může obecně spočívat i v jednorázovém pojistném plnění, viz § 2821 občanského zákoníku). Smyslem daňové

podpory je totiž motivovat poplatníky k tomu, aby si pro případ závislosti odpovídající stupni závislosti III nebo IV zajistili pravidelný příjem v předem stanovené výši. Případ, kdy se bude jednat o škodové pojištění, upravuje bod 2 a stanoví, že pojistným plněním musí být buď poskytnutí péče o pojištěného po celou dobu závislosti pojištěného odpovídající stupni závislosti III nebo IV podle zákona upravujícího sociální služby (tedy jde o nepeněžitě plnění v případě, kdy pojistitel sám přímo poskytuje pojištěnému danou péči), nebo náhrada nákladů na takovou péči (tedy jde o peněžitě plnění, kdy pojistitel hradí péči poskytovanou pojištěnému třetí osobou). Pokud je sjednáno pojistné plnění širší, než odpovídá písmenu c), například obnosové pojištění s kombinací opakovaného a jednorázového pojistného plnění, musí se určit podíl, ve kterém pojištění splňuje podmínky uvedené v písmenu c), tedy v daném příkladu podíl, ve kterém připadá placené pojistné na část opakovaného pojistného plnění z obnosového pojištění, a pouze část pojistného připadající na tento podíl je relevantní pro účely § 6 odst. 9 písm. m) a § 15 odst. 5 zákona o daních z příjmů.

Jak z uvedeného vyplývá, odstavec 2 daňovou podporu nevylučuje, pokud oprávněnou osobou z pojištění dlouhodobé péče je vedle pojištěného i pojistník, pojištění dlouhodobé péče se vztahuje i na jiné pojistné události než závislost odpovídající stupni závislosti III nebo IV nebo pokud je vedle opakovaného pojistného plnění z obnosového pojištění a pojistného plnění ve formě poskytnutí péče nebo náhrady nákladů na péči sjednáno i jiné plnění, ale pouze v těchto případech poměrně limituje možnost využít daňové výhody. Mohou tedy nastat 3 situace:

- i. § 6 odst. 9 písm. m) a § 15 odst. 5 zákona o daních z příjmů se vztahuje na celou výši příspěvku na pojištění dlouhodobé péče. To nastane tehdy, pokud oprávněnou osobou z pojištění dlouhodobé péče je pouze pojištěný, pojištění dlouhodobé péče má jako pojistnou událost stanovenou pouze závislost odpovídající stupni závislosti III nebo IV a pojistným plněním jsou jen opakovaná měsíční pojistná plnění poskytovaná po celou dobu závislosti nebo poskytnutí péče nebo náhrady nákladů na ni (příčemž tato pojistná plnění mohou být poskytována i zároveň).
- ii. § 6 odst. 9 písm. m) a § 15 odst. 5 zákona o daních z příjmů se vztahuje pouze na část příspěvku na pojištění dlouhodobé péče. To může nastat tehdy, pokud oprávněnou osobou z pojištění dlouhodobé péče je pojištěný, pojistnou událostí je závislost odpovídající stupni závislosti III nebo IV a pojistným plněním jsou opakovaná měsíční pojistná plnění poskytovaná po celou dobu závislosti nebo poskytnutí péče nebo náhrady nákladů na ni, ale zároveň jsou pojistná událost nebo pojistné plnění vymezeny širěji; v poměru, ve kterém pojistné odpovídá rozsahu nad podmínky stanovené v odst. 2 písm. a) až c), nelze použít § 6 odst. 9 písm. m) ani § 15 odst. 5 zákona o daních z příjmů.
- iii. § 6 odst. 9 písm. m) a § 15 odst. 5 zákona o daních z příjmů se na příspěvek na pojištění dlouhodobé péče nevztahuje. V takovém případě sice jde o pojištění dlouhodobé péče podle odstavce 1, ale oprávněnou osobou z pojištění dlouhodobé péče je pouze pojistník, který není pojištěným, pojistná událost je jiná než závislost odpovídající stupni závislosti III nebo IV (např. pouze závislost odpovídající stupni závislosti I) nebo je pojistné plnění jiné než uvedené v odst. 2 písm. c) (např. je sjednáno obnosové pojištění pouze s jednorázovým pojistným plněním).

Odstavec 3 stanoví dvě situace, za kterých není pojištění dlouhodobé péče daňově podporované vůbec. První z nich, uvedenou v písmenu a), je že pojistitel má právo pojistnou smlouvu vypovědět i později než 2 měsíce ode dne jejího

uzavření, nebo ji může vypovědět na základě oznámení vzniku pojistné události. První část ustanovení vychází z § 2805 písm. a) občanského zákoníku, které omezuje možnost pojistitele vypovědět pojistnou smlouvu na dobu 2 měsíců ode dne uzavření smlouvy, a stanoví toto jako podmínku daňové podpory. Pokud by bylo v pojistné smlouvě sjednáno jinak, nebo by šlo o pojistnou smlouvu podle jiného právního řádu, ze kterého by vyplývala větší volnost pojistitele k vypovědi smlouvy, nebylo by pojištění daňově podporované. Obdobně u omezení podání výpovědi pojistitele na základě oznámení vzniku pojistné události se vychází z § 2805 písm. b) občanského zákoníku, podle kterého má pojistitel u jiného než životního pojištění možnost vypovědět pojistnou smlouvu do 3 měsíců od oznámení vzniku pojistné události. Pro účely daní z příjmů sjednání této možnosti s jakkoliv dlouhou výpovědní lhůtou (podle jiného právního řádu může být v jiné délce než podle občanského zákoníku) vylučuje pojištění dlouhodobé péče z daňové podpory. Důvodem je skutečnost, že cílem daňové podpory je, aby bylo oprávněné osobě z pojištění poskytnuto pojistné plnění v případě, že nastane pojistná událost.

Druhá podmínka, uvedená v písmenu b), stanoví, že pojistitel nemůže mít právo měnit výši pojistného v závislosti na věku nebo zdravotním stavu pojištěného. Toto pravidlo vychází z § 2785 odst. 2 občanského zákoníku, podle kterého se k ujednání, že pojistitel může takto měnit výši pojistného u pojištění osob (kam pojištění dlouhodobé péče spadá), nepřihlíží. Protože však pojištění dlouhodobé péče může být uzavřeno i podle jiného právního řádu, stanoví se tato podmínka výslovně a musí ji pro účely daňové podpory naplňovat každé pojištění dlouhodobé péče.

11. V § 34c se doplňuje odstavec 5, který zní:

„(5) V případě pochybností správce daně lze obsahové náležitosti projektové dokumentace podle odstavce 1 prokazovat dalšími důkazními prostředky.“.

→ Původní bod 11 vypuštěn.

K původnímu bodu 11 (§ 35ba odst. 1 písm. b))

Pro účely přiznání slevy na dani na manžela podle § 35ba odst. 1 písm. b) ZDP zákon v tomto ustanovení obsahuje výčet příjmů, které se nezahrnují do limitu vlastních příjmů manžela. U vybraných osvobození příjmu od daně z příjmů fyzických osob (§ 4 odst. 1 písm. a) a b) ve vazbě na § 4b odst. 4 ZDP, § 4a písm. j) ZDP a § 6 odst. 9 písm. ~~p)m~~) ve vazbě na nový § 15b odst. 5 ZDP) ZDP stanoví, že při nesplnění podmínek pro osvobození příjmu je tento příjem klasifikován jako příjem ke zdanění v zákonem stanoveném zdaňovacím období. Obdobná právní úprava je pak zakotvena u vybraných nezdanitelných částí základu daně (§ 15 odst. 3 a 4 ve vazbě na § 4b odst. 5 ZDP a nový § 15b odst. 5 ZDP). Vzhledem k tomu, že se jedná o opatření s cílem dodatečného zdanění dříve poskytnutých daňových výhod, tj. nejedná se o vznik nového příjmu, navrhuje se tyto příjmy výslovně zahrnout do výčtu příjmů, které se pro účely slevy na dani na manžela nezahrnují do vlastního příjmu tohoto manžela. Dále se navrhuje legislativně technická úprava, kdy se doplňují odkazy na příslušné zákony a zároveň se ruší nenormativní odkaz v poznámce pod čarou.

Upřesnění k použitelnosti odůvodnění k původnímu novelizačnímu bodu po přijetí pozměňovacího návrhu A:

Výše uvedené odůvodnění je i po vypuštění původního bodu 11 platné, tato úprava byla ponechána a převzata v rámci tzv.

konsolidačního balíčku v novém znění § 35bb odst. 4 písm. c) ZDP.

K vypuštění původního novelizačního bodu z odůvodnění pozměňovacího návrhu A:

Navrhují se legislativně technické úpravy v části měnící zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“) s ohledem na to, že některá měněná ustanovení tohoto zákona jsou měněna i v novele zákona o daních z příjmů obsažené v návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů (sněmovní tisk č. 488). Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, je v pokročilejší fázi projednávání v Poslanecké sněmovně, a proto bude zřejmě schválen dříve než sněmovní tisk č. 474. V důsledku přijetí návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, budou některá ustanovení zákona o daních z příjmů dotčená tímto návrhem jinak označena z důvodu rušení či vkládání jiných ustanovení, případně zrušena. Navrhují se proto takové úpravy, aby jednotlivé novelizační body sněmovního tisku č. 474 upravovaly ustanovení zákona o daních z příjmů ve znění návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů.

K bodu 11 (§ 34c odst. 5))

K doplnění nového novelizačního bodu z odůvodnění pozměňovacího návrhu D:

Stávající stav, kdy hodnocení správce daně ohledně dostatečnosti obsahových náležitostí projektové dokumentace výzkumu a vývoje vede mnohdy k odmítnutí celého nároku na odpočet na výzkum a vývoj, představuje značnou právní nejistotu pro daňové poplatníky. Poplatníci předkládají správci daně v rámci daňové kontroly projektovou dokumentaci s tím, že pokud se jeví správci daně jako nedostatečná, nemá poplatník jinou možnost, jak pochybnosti správce daně vyvrátit a projektovou dokumentaci doplnit. Poplatníci pak přestávají odpočet uplatňovat, což se míjí s původním záměrem podpořit aktivity na výzkum a vývoj a mohou přesouvat své výzkumné týmy do zemí s vyšší podporou těchto aktivit. Pokles poplatníků uplatňujících odpočet na výzkum a vývoj totiž dle Českého statistického úřadu poklesl z roku 2015, kdy bylo 1322 poplatníků uplatňujících odpočet na výzkum a vývoj (což bylo ve sledovaných letech nejvíce), na hodnotu cca 850 poplatníků (údaje za rok 2020 a 2021).

S novelou zákona o daních z příjmů č. 80/2019 účinnou od 1. dubna 2019 byla odstraněna prospektivní povaha projektové dokumentace u výzkumu a vývoje. Neexistuje proto důvod, aby splnění formálních náležitostí projektu výzkumu a vývoje nebylo možné prokázat s využitím dalších důkazních prostředků, zjistí-li se např. v daňové kontrole, že nebyly uvedeny dle správce daně dostatečně konkrétně. Bude přitom záležet na daňovém poplatníku, aby takové případné důkazní prostředky sám předložil. Navrhovaná úprava nesníží z poplatníků nutnost tvořit projektovou dokumentaci se všemi obsahovými náležitostmi, ale dojde k tomu, že pokud bude správce daně požadovat více detailní informace, tak tyto může daňový subjekt předložit při daňové kontrole či v jiném daňovém řízení.

Nová právní úprava se týká pouze situace, kdy poplatník předloží správci daně schválenou projektovou dokumentaci s náležitostmi a v rozsahu dle § 34c odst. 1 ZDP (dokument bez vad), tj. dokumentaci, která nezakládá vyloučení odpočtu z důvodu nesplnění podmínek tohoto ustanovení. Výsledkem použití „jiných důkazních prostředků“ předložených po schválení projektové dokumentace tedy bude pouze zpřesnění ve smyslu prohloubení detailu příslušných náležitostí projektové dokumentace. Účelem nově navrhované legislativní

úpravy nebude zavedení možnosti doplňovat již správci daně předloženou schválenou projektovou dokumentací, která nesplňuje zákonné náležitosti stanovené v § 34c odst. 1 ZDP.

Navrhovaná změna povede ke zvýšení právní jistoty a motivace v oprávněných případech odpočet uplatňovat. Stávající situace, kdy je během daňových kontrol velmi často zpochybňováno, např. zda cíle projektu výzkumu a vývoje byly vymezeny tak, aby byly dosažitelné a vyhodnotitelné, může být snadno napravitelná.

Možnost předkládat další důkazní prostředky v rámci daňového řízení povede ke zvrácení negativního trendu, kdy administrativní náročnost a značná rizikovost uplatňování odpočtu na podporu výzkumu a vývoje brání daňovým poplatníkům uplatňovat odpočet, přestože by na něj nepochybně měli nárok, protože aktivity výzkumu a vývoje realizují (a je veřejný zájem tyto subjekty podporovat).

12. V § 36 odst. 2 písmeno k) zní:

„k) z plnění z penzijního připojištění se státním příspěvkem podle zákona upravujícího penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkového penzijního spoření podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření, penzijního pojištění, pojištění pro případ dožití, pojištění pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti a pojištění důchodu a z plnění z jiného pojištění osob, které není pojistným plněním,“.

K bodu 12 (§ 36 odst. 2 písm. k))

Navrhuje se legislativně-technická úprava navazující na nové znění § 8 odst. 1 písm. e) a f) a § 8 odst. 6 ZDP.

13. V § 36 odst. 2 se písmeno o) zrušuje.

Dosavadní písmena p) a r) se označují jako písmena o) a p).

K bodu 13 (§ 36 odst. 2 písm. o))

Ustanovení § 36 odst. 2 písm. o) ZDP se zrušuje, neboť v něm upravená plnění jsou pokryta novým zněním § 36 odst. 2 písm. k) ZDP.

134. V § 38g odstavec 5 zní:

„(5) Daňové přiznání je povinen podat poplatník, kterému v rámci navrácení daňové podpory produktu spoření na stáří vznikl příjem podle § 6.“.

K bodu 14 (§ 38g odst. 5)

Komentář: V návaznosti na přijetí pozměňovacího návrhu B došlo k přečíslování pododstavců v § 15b odst. 5 zákona o daních z příjmů, které bylo promítnuto v odůvodnění tohoto novelizačního bodu.

S ohledem na změnu legislativního uchopení podpory spoření na stáří se upravuje ustanovení, podle kterého mají poplatníci daně z příjmů fyzických osob povinnost podat daňové přiznání v případě porušení podmínek, za kterých je od daně osvobozen příspěvek placený na jejich produkt spoření na stáří jejich zaměstnavatelem. Povinnost tyto příspěvky v okamžiku, kdy jsou porušeny podmínky daňové podpory takového

produktu, dodanit, už není stanovena jen pro soukromé životní pojištění, jako tomu bylo podle dosavadní právní úpravy [viz dosavadní znění § 6 odst. 9 písm. p) bod 3 ZDP], ale je obecně stanovena pro všechny daňově podporované produkty spoření na stáří v nově navrhovaném § 15b odst. 5 písm. e)b) ZDP. Pokud tedy poplatníkovi vznikne příjem ze závislé činnosti podle uvedeného ustanovení, je povinen tento příjem uvést v daňovém přiznání, neboť podle § 15b odst. 5 písm. e)b) části věty za středníkem ZDP se tento příjem nepovažuje za příjem vyplácený plátcem daně z příjmů ze závislé činnosti a tento tedy neprovede srážku daně z takového příjmu.

15. V § 38j odst. 2 písm. f) se na konci bodu 7 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se bod 8, který zní:

„8. částku podle § 6 odst. 3 věty třetí, jedná-li se o nabytí podílu v obchodní korporaci, která je zaměstnavatelem, u něhož poplatník vykonává činnost, ze které mu plynou příjmy podle § 6 odst. 1 písm. a) až c), nebo v obchodní korporaci, která je mateřskou nebo dceřinou společností nebo kapitálově spojenou osobou tohoto zaměstnavatele, nebo opce na nabytí tohoto podílu, a den nabytí tohoto podílu nebo této opce.“.

K bodu 15 (§ 38j odst. 2 písm. f) bod 8)

K novému novelizačnímu bodu z odůvodnění pozměňovacího návrhu C:

Navrhované ustanovení navazuje na nové ustanovení § 6 odst. 14 zákona o daních z příjmů. Na základě tohoto ustanovení dochází k odložení zdanění příjmu s tím, že k ukončení tohoto odložení dojde v některém z okamžiků uvedených v § 6 odst. 14 písm. a) až g). Vzhledem k tomu, že příjem, u kterého dochází k odložení zdanění podle § 6 odst. 14, je příjmem ze závislé činnosti podle § 6 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 6 odst. 3 zákona o daních z příjmů, je za účelem odvedení daně z tohoto příjmu nezbytné, aby plátce daně tento okamžik evidoval. Dále vzhledem k tomu, že příjmem je v tomto případě rozdíl mezi cenou uhrazenou zaměstnancem zaměstnavateli za podíl v obchodní korporaci nebo za opci a tržní cenou tohoto podílu nebo opce, je nezbytné tuto částku v okamžiku ukončení odložení zdanění znát. Z těchto důvodů se navrhuje rozšířit obsah mzdového listu rovněž o údaje o výši předmětného příjmu (tj. výši příjmu podle § 6 odst. 3 věty třetí zákona o daních z příjmů, u kterého došlo na základě § 6 odst. 14 k odložení zdanění) a o den, ve kterém došlo k nabytí příslušného podílu nebo opce.

16. V § 38k odst. 5 písmeno f) zní:

„f) v jaké výši odečítá od základu daně příspěvky zaplacené na svůj daňově podporovaný produkt spoření na stáří a na daňově podporované pojištění dlouhodobé péče, jehož je pojistníkem,“.

K bodu 16 /původní bod 15/ (§ 38k odst. 5 písm. f))

V návaznosti na stanovení souhrnného limitu v § 15 odst. 5 ZDP dochází k úpravě skutečností, které má poplatník prohlašovat u plátce daně. Nově poplatník bude činit u plátce daně prohlášení o tom, v jaké výši chce příspěvky zaplacené na uvedené produkty odečíst od základu daně podle § 15 odst. 5 ZDP v rámci výpočtu daně a ročního zúčtování záloh provedených plátcem daně. Úprava je navržena z důvodu, aby

při následném navrácení daňové podpory bylo zřejmé, jakou výši příspěvků, které byly poplatníkem odečteny od základu daně, je nutné dodat v souvislosti s navrácením daňové podpory u jednotlivého produktu. Vzhledem k tomu, že se zavádí souhrnný pojem produkt spojení na stáří, používá se i v tomto ustanovení a písmeno g) se zrušuje.

K doplnění původního novelizačního bodu z odůvodnění pozměňovacího návrhu A:

Navrhuje se úprava navazující na zavedení daňové podpory pojištění dlouhodobé péče. Stanoví se, že poplatník s příjmy ze závislé činnosti, jemuž provádí výpočet daně a roční zúčtování plátce daně, musí vůči tomuto plátcovi učinit prohlášení o tom, v jaké výši odečítá od základu daně příspěvky zaplacené na daňově podporované pojištění dlouhodobé péče, jehož je pojistníkem.

17. V § 38k odst. 5 se písmeno g) zrušuje.

Dosavadní písmeno h) se označuje jako písmeno g).

K bodu 17 /původní bod 16/ (§ 38k odst. 5 písm. g))

Písmeno g) se zrušuje v návaznosti na začlenění jeho obsahu do písmene f).

Ke změně původního novelizačního bodu z odůvodnění pozměňovacího návrhu A:

Navrhují se legislativně technické úpravy v části měnící zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“) s ohledem na to, že některá měněná ustanovení tohoto zákona jsou měněna i v novele zákona o daních z příjmů obsažené v návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů (sněmovní tisk č. 488). Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, je v pokročilejší fázi projednávání v Poslanecké sněmovně, a proto bude zřejmě schválen dříve než sněmovní tisk č. 474. V důsledku přijetí návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, budou některá ustanovení zákona o daních z příjmů dotčená tímto návrhem jinak označena z důvodu rušení či vkládání jiných ustanovení, případně zrušena. Navrhují se proto takové úpravy, aby jednotlivé novelizační body sněmovního tisku č. 474 upravovaly ustanovení zákona o daních z příjmů ve znění návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů.

18. V § 38l odst. 1 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena j) a k), která znějí:

„j) smlouvou o dlouhodobém investičním produktu a každoročně potvrzením osoby, která tento produkt poskytuje, o majetku připisaném poplatníkem ve prospěch tohoto produktu v uplynulém zdaňovacím období,

k) smlouvou o pojištění dlouhodobé péče nebo pojistkou a každoročně potvrzením pojistitele o pojistném zaplaceném poplatníkem na pojištění dlouhodobé péče, jehož je pojistníkem, v uplynulém zdaňovacím období nebo o zaplacené poměrné části jednorázového pojistného připadajícího na uplynulé zdaňovací období.”.

K bodu 18 /původní bod 17/ (§ 38l odst. 1 písm. j) a k))

V návaznosti na rozšíření okruhu částek, které lze odečíst od základu daně podle § 15 odst. 5 ZDP, o příspěvky na dlouhodobý investiční produkt se doplňuje, jakým způsobem poplatník prokazuje existenci tohoto produktu a výši na něj připsaných příspěvků svému plátcovi daně.

K doplnění a ke změně původního novelizačního bodu z odůvodnění pozměňovacího návrhu A:

Navrhují se legislativně technické úpravy v části měnící zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“) s ohledem na to, že některá měněná ustanovení tohoto zákona jsou měněna i v novele zákona o daních z příjmů obsažené v návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů (sněmovní tisk č. 488). Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, je v pokročilejší fázi projednávání v Poslanecké sněmovně, a proto bude zřejmě schválen dříve než sněmovní tisk č. 474. V důsledku přijetí návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, budou některá ustanovení zákona o daních z příjmů dotčená tímto návrhem jinak označena z důvodu rušení či vkládání jiných ustanovení, případně zrušena. Navrhují se proto takové úpravy, aby jednotlivé novelizační body sněmovního tisku č. 474 upravovaly ustanovení zákona o daních z příjmů ve znění návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů.

Úprava (písmeno k)) navazuje na zavedení daňové podpory pojištění dlouhodobé péče a stanoví způsob, jakým poplatník plátcovi daně prokazuje nárok na nezdanitelnou částku daně. K prokázání slouží smlouva o daném pojištění nebo pojistka a každoročně potvrzení o zaplaceném pojistném.

→ Původní bod 18 vypuštěn.

K původnímu bodu 18 (§ 38l odst. 1 písm. l))

~~Vzhledem k tomu, že ve věci statusu osoby zdravotně znevýhodněné již nerozhoduje Úřad práce České republiky, ale okresní správa sociálního zabezpečení, viz § 6 odst. 4 písm. a) bod 18 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, upravuje se nesprávné uvedení úřadu v daném ustanovení.~~

Upřesnění k použitelnosti odůvodnění k původnímu novelizačnímu bodu po přijetí pozměňovacího návrhu A:

Výše uvedené odůvodnění již není platné po vypuštění původního novelizačního bodu pozměňovacím návrhem A.

K vypuštění původního novelizačního bodu z odůvodnění pozměňovacího návrhu A:

Navrhují se legislativně technické úpravy v části měnící zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“) s ohledem na to, že některá měněná ustanovení tohoto zákona jsou měněna i v novele zákona o daních z příjmů obsažené v návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů (sněmovní tisk č. 488). Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, je v pokročilejší fázi projednávání v Poslanecké sněmovně, a proto bude zřejmě schválen

dříve než sněmovní tisk č. 474. V důsledku přijetí návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, budou některá ustanovení zákona o daních z příjmů dotčená tímto návrhem jinak označena z důvodu rušení či vkládání jiných ustanovení, případně zrušena. Navrhují se proto takové úpravy, aby jednotlivé novelizační body sněmovního tisku č. 474 upravovaly ustanovení zákona o daních z příjmů ve znění návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů.

19. V poznámce pod čarou č. 136 se slova „ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 988/2009“ nahrazují slovy „v platném znění“.

K bodu 19 (Poznámka pod čarou č. 136)

Vzhledem k tomu, že nařízení EU, na které je v poznámce pod čarou odkazováno, bylo již vícekrát novelizováno, se doplňují slova „v platném znění“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Pro daňové povinnosti u daní z příjmů za zdaňovací období započatá přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i pro práva a povinnosti s nimi související se použije zákon č. 586/1992 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

K bodu 1

Toto přechodné ustanovení stanovuje, že pro uplatnění daně, jakož i práv a povinností vyplývajících ze zákona za zdaňovací období započatá před účinností tohoto zákona se použijí právní předpisy platné do dne předcházejícího účinnosti tohoto zákona (dosavadní právní předpisy).

2. → Na vyplacení prostředků účastníka důchodového spoření při ukončení důchodového spoření podle zákona č. 376/2015 Sb., o ukončení důchodového spoření, ve znění zákona č. 183/2017 Sb., se použije § 4 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

K bodu 2

Komentář: V návaznosti na přijetí pozměňovacího návrhu A došlo ke změně označení měněného pododstavce v § 4 odst. 1 zákona o daních z příjmů, které bylo promítnuto v odůvodnění tohoto novelizačního bodu.

Přechodné ustanovení se týká výplaty prostředků účastníka důchodového spoření, tedy plnění, které bylo poskytováno podle zákona č. 376/2015 Sb., o ukončení důchodového pojištění, ve znění zákona č. 183/2017 Sb. Tyto výplaty by již měly být ukončeny, proto již jejich úprava není obsažena v nově navrhovaném znění § 4 odst. 1 písm. ~~h~~**k**) ZDP, avšak pro jistotu se navrhuje přechodné ustanovení, na základě kterého se i na případné budoucí výplaty použije § 4 odst. 1 písm. l) bod 3 v dosavadním znění (tj. ve znění před 1. lednem 2024 a před přijetím tzv. konsolidačního balíčku ST 488).

Ke změně původního novelizačního bodu z odůvodnění pozměňovacího návrhu A:

Navrhují se legislativně technické úpravy v části měnící zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“) s ohledem na to, že některá měněná ustanovení tohoto zákona jsou měněna i v novele zákona o daních z příjmů obsažené v návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů (sněmovní tisk č. 488). Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, je v pokročilejší fázi projednávání v Poslanecké sněmovně, a proto bude zřejmě schválen dříve než sněmovní tisk č. 474. V důsledku přijetí návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, budou některá ustanovení zákona o daních z příjmů dotčená tímto návrhem jinak označena z důvodu rušení či vkládání jiných ustanovení, případně zrušena. Navrhují se proto takové úpravy, aby jednotlivé novelizační body sněmovního tisku č. 474 upravovaly ustanovení zákona o daních z příjmů ve znění návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů.

3. Na penzijní připojištění se státním příspěvkem podle zákona č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění pozdějších předpisů, doplňkové penzijní spoření podle zákona č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, ve znění pozdějších předpisů, penzijní pojištění a soukromé životní pojištění vzniklá přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se

- a) → použijí § 6 odst. 9, § 6 odst. 14, § 8 odst. 1 písm. e) a f), § 8 odst. 6, 7 a 9, § 15 odst. 5 a 6 s výjimkou maximálních částek, které lze odečíst od základu daně, § 36 odst. 2 písm. k) a o) a § 38k odst. 5 písm. f) a g) zákona č. 586/1992 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, a
- b) nepoužijí § 8 odst. 8, § 15a a 15b zákona č. 586/1992 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

K bodu 3

Účelem toho přechodného ustanovení je zajistit, aby poplatníci, kteří uzavřeli smlouvu o penzijním připojištění se státním příspěvkem, doplňkovém penzijním spoření, penzijním pojištění nebo soukromém penzijním pojištění přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, mohli pro tyto produkty i nadále využívat takový daňový režim, který byl účinný v okamžiku uzavření smlouvy, včetně výplat z těchto produktů. Nedochozí tak k nepravé retroaktivitě, kdy by se v průběhu existence uvedených produktů měnilo daňové zacházení s nimi, a je respektováno legitimní očekávání poplatníků. Výjimka se však stanoví pro nastavení maximálních částek, které lze z titulu příspěvků na tyto produkty odečíst od základu daně. Podle dosavadní právní úpravy bylo možné odečíst maximálně 24 tis. Kč zaplacených na penzijní připojištění se státním příspěvkem, penzijní pojištění nebo doplňkové penzijní spoření a 24 tis. Kč zaplacených na soukromé životní pojištění. Vzhledem k tomu, že nově se stanoví souhrnný limit 48 tis. Kč na všechny produkty spoření na stáří, se stanoví, že se nepoužijí uvedené dva limity podle jednotlivých druhů produktů, ale použije se nový souhrnný limit i na stávající produkty (viz přechodné ustanovení v bodě 6), tedy i u těchto jednotlivých produktů

bude moci být uplatněno více než 24 tis. Kč, pokud bude celkově uplatněno nejvýše 48 tis. Kč za všechny produkty.

Ke změně původního novelizačního bodu z odůvodnění pozměňovacího návrhu A:

Navrhují se legislativně technické úpravy v části měnicí zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“) s ohledem na to, že některá měněná ustanovení tohoto zákona jsou měněna i v novele zákona o daních z příjmů obsažené v návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů (sněmovní tisk č. 488). Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, je v pokročilejší fázi projednávání v Poslanecké sněmovně, a proto bude zřejmě schválen dříve než sněmovní tisk č. 474. V důsledku přijetí návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, budou některá ustanovení zákona o daních z příjmů dotčena tímto návrhem jinak označena z důvodu rušení či vkládání jiných ustanovení, případně zrušena. Navrhují se proto takové úpravy, aby jednotlivé novelizační body sněmovního tisku č. 474 upravovaly ustanovení zákona o daních z příjmů ve znění návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů.

4. Na příspěvky zaměstnavatele na soukromé životní pojištění zaplacené před 1. lednem 2015 se

- a) použijí § 6 odst. 9 písm. p), § 8 odst. 7 a § 15 odst. 6 zákona č. 586/1992 Sb., ve znění účinném před 1. lednem 2015, a
- b) nepoužijí § 8 odst. 6 a § 15b odst. 5 písm. b) zákona č. 586/1992 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

K bodu 4

Komentář: V návaznosti na přijetí pozměňovacího návrhu B došlo k přečíslování pododstavců v § 15b odst. 5 zákona o daních z příjmů, které bylo promítnuto v odůvodnění tohoto bodu.

Stanoví se přechodné ustanovení s ohledem na odlišnou úpravu, která platila pro příspěvky zaměstnavatele na soukromé životní pojištění zaplacené před 1. lednem 2015 a v důsledku přechodných ustanovení k novele ZDP obsažené v zákoně č. 267/2014 Sb. platí pro tyto příspěvky i nadále. Tyto příspěvky jsou zdaňovány v odkupném poskytnutém pojišťovnou (nejsou totiž od něho odečítány), pokud by tedy byly navíc zahrnovány i do vzniku příjmu poplatníka podle § 15b odst. 5 písm. e)b), docházelo by k jejich dvojímu zdanění. Proto se stanoví, že se na ně stále použije právní úprava ve znění účinném před 1. lednem 2015.

Ke změně původního novelizačního bodu z odůvodnění pozměňovacího návrhu B:

Navrhované změny v (původních) ustanoveních § 15b odst. 5 písm. a) a b) a v ustanovení § 15b odst. 6 písm. a) bodu 1 a písm. b) bodu 1 zákona o daních z příjmů mají legislativně technický charakter a navazují na vypuštění § 4 odst. 1 písm. zi) zákona o daních z příjmů. Vzhledem k tomu, že se navrhuje vypustit zvláštní režim pro osvobození příjmů z úplatného odepsání majetku z dlouhodobého investičního produktu za protiplnění poskytnuté na tento produkt, jehož obvyklá cena není podstatně nižší než obvyklá cena odepisovaného majetku, není zapotřebí v navazujících ustanoveních zákona o daních z příjmů regulovat situace, které by v návaznosti na takové osvobození vznikaly.

5. → Nejvyšší částka, kterou lze osvobodit od daně podle § 6 odst. 9 zákona č. 586/1992 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se snižuje o úhrn částek, které jsou za dané zdaňovací období osvobozeny od daně podle § 6 odst. 9 zákona č. 586/1992 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

K bodu 5

Komentář: V návaznosti na přijetí pozměňovacího návrhu A došlo k přečíslování pododstavců v § 6 odst. 9 zákona o daních z příjmů, které bylo promítnuto v odůvodnění tohoto bodu.

Podle navrhovaného přechodného ustanovení se maximální celkový limit příspěvků zaměstnavatele na daňově podporované produkty na stáří, které jsou osvobozeny od daně z příjmů podle § 6 odst. 9 písm. p)m) ZDP, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tedy částka 50 tis. Kč, snižuje o výši příspěvků zaměstnavatele osvobozených podle uvedeného ustanovení ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, tedy o výši osvobozených příspěvků zaměstnavatele na penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření, penzijní pojištění a soukromé životní pojištění vzniklá přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; na tyto příspěvky se použije dosavadní právní úprava v důsledku přechodného ustanovení uvedeného v bodu 3. Tato konstrukce zajišťuje, že poplatník bude mít osvobozeny příspěvky zaměstnavatele na produkty spoření na stáří vždy v maximální výši 50 tis. Kč.

Ke změně původního novelizačního bodu z odůvodnění pozměňovacího návrhu A:

Navrhují se legislativně technické úpravy v části měnicí zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“) s ohledem na to, že některá měněná ustanovení tohoto zákona jsou měněna i v novele zákona o daních z příjmů obsažené v návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů (sněmovní tisk č. 488). Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, je v pokročilejší fázi projednávání v Poslanecké sněmovně, a proto bude zřejmě schválen dříve než sněmovní tisk č. 474. V důsledku přijetí návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, budou některá ustanovení zákona o daních z příjmů dotčena tímto návrhem jinak označena z důvodu rušení či vkládání jiných ustanovení, případně zrušena. Navrhují se proto takové úpravy, aby jednotlivé novelizační body sněmovního tisku č. 474 upravovaly ustanovení zákona o daních z příjmů ve znění návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů.

6. Nejvyšší částka, kterou lze odečíst za dané zdaňovací období od základu daně podle § 15 odst. 5 zákona č. 586/1992 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije i na příspěvky a pojistná podle § 15 odst. 5 a 6 zákona č. 586/1992 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

K bodu 6

Přechodné ustanovení navazuje na přechodné ustanovení v bodě 3 a stanoví, že maximální celkový limit příspěvků na daňově podporované produkty na stáří, který lze odečíst od základu daně podle § 15 odst. 5 ZDP, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tedy částka 48 tis. Kč, se

použije i na příspěvky, které si poplatník odečítá od základu daně za dané zdaňovací období podle § 15 odst. 5 a 6 ZDP ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, tedy o výši příspěvků na penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření, penzijní pojištění a soukromé životní pojištění vzniklá přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Tato konstrukce zajišťuje, že od základu daně poplatníka budou vždy odečteny příspěvky na produkty spoření na stáří v maximální výši 48 tis. Kč, bez ohledu na to, zda půjde o produkt spoření na stáří podle nové právní úpravy, či produkty podle dosavadní právní úpravy.

7. Pro daňová řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se ustanovení § 34c odst. 5 zákona č. 586/1992 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nepoužije.

K bodu 7

K novému bodu z odůvodnění pozměňovacího návrhu D:

V souladu s přechodným ustanovením bude možné nový režim aplikovat i na uplatněné odpočty před účinností tohoto zákona, ale až v nově zahájených daňových řízeních. Nebude tedy možné nový režim uplatnit v kontrolních postupech zahájených před účinností novely ZDP.